

**ASKERİ YASAK BÖLGELER VE GÜVENLİK BÖLGELERİ
YÖNETMELİĞİ**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi	:	17.1.1983,	No: 83/5949
Dayandığı Kanununun Tarihi	:	18.12.1981,	No: 2565
Yayımlandığı R. Gazetesinin Tarihi	:	30.4.1983,	No: 18033
Yayımlandığı Düsturun Tertibi	:	5, Cilt: 22,	S. 3106

**BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler**

Amaç:

Madde 1 – Bu yönetmeliğin amacı 18.12.1981 tarih ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 6-7-9-10-13-20-21 ve 27 nci maddelerinde belirtilen hususlardaki esasları belirlemek 33 üncü maddesi gereğince bu Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri belirtmektir.

Kapsam :

Madde 2 – Aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Yönetmelik; Askeri Yasak Bölgeleri ile Güvenlik Bölgelerini, yurt içinde yapılacak büyük ve stratejik önemi haiz tesislerin coğrafi konum ve yerlerinin tesbitini, seferberlik ve savaşta bu tesislerin tahribi için önceden yapılması gereken hazırlıkları, yabancıların taşınmaz mal edinemeyecekleri ve izin almadan kiralayamayacakları bölgeler ile ilgili hususlarda, Genelkurmay Başkanlığını, Bakanlıkları, Kuvvet Komutanlıklarını (Jandarma Genel Komutanlığı dahil), kamu ve özel kurum ve kuruluşları kapsamına alır."

Tanımlar :

Madde 3 – 1) Birinci derece Kara Askeri Yasak Bölgeleri

A - Yurt savunması bakımından hayati önem taşıyan askeri tesis ve bölgelerin, çevre duvarı, tel örgü veya benzeri engel veya işaretlerle belirlenen dış sınırlarının en az yüz, en fazla dört yüz metre uzağından alınan noktaların birleştirilmesi suretiyle meydana gelen alanlarla (ŞEKİL - 1)

B - Kara sınır hattı boyunca ve lüzum görülen kıyılarda otuz ila altı yüz metre derinlikte kurulan alanlardır. (ŞEKİL - 2)

2) İkinci Derece Kara Askeri Yasak Bölgeleri

Birinci derece kara askeri yasak bölgelerin çevresinde, bu bölge sınırlarından başlamak üzere beş kilometreye, savunma ihtiyacı ve bölgenin özelliklerinin zorunlu kıldığı hallerde on kilometreye kadar uzaktan seçilen noktalardan geçirilen hatla tesbit edilen alanlar ile (ŞEKİL -1) yurt savunması bakımından gerekli görülen diğer bölgelerde kurulan ve sınırları Bakanlar Kurulu Kararı ile tesbit edilen alanlardır. (ŞEKİL - 3)

3) Birinci Derece Deniz Askeri Yasak Bölgeleri

Birinci derece kara askeri yasak bölgelerinin sahilde bittiği noktadan itibaren deniz yönünde (ŞEKİL - 4), denizdeki tesisin çepçevre her tarafında, en az yüz metre en çok bir deniz mili uzaklıktan geçen noktaların birleştirilmesi suretiyle tesbit edilen alanlardır. (ŞEKİL - 6)

4) İkinci Derece Deniz Askeri Yasak Bölgeleri

A - İkinci derece kara askeri yasak bölgelerinin sahilde bittiği noktadan itibaren deniz yönünde, (ŞEKİL - 5)

B - Birinci derece deniz askeri yasak bölgelerinin sınırlarından itibaren deniz üzerinde her yönde (ŞEKİL - 6), iki deniz miline kadar uzaklıktaki noktaların birleştirilmesi suretiyle,

C - Birinci derece deniz askeri yasak bölgesi olabilecek yerlerde birinci derece deniz askeri yasak bölgesi kurulması zorunlu görülmediği takdirde yukarıdaki A ve B bentlerindeki esaslara göre,

D - Yurt savunması bakımından gerekli görülen yerlerde en az bir, en fazla iki deniz mili olarak, kurulan alanlardır.

5) Birinci Derece Hava Askeri yasak Bölgeleri

Birinci derece kara ve deniz askeri yasak bölgelerinin üzerinde ve dış sınırlarından itibaren yatay olarak her yönde en az yirmibeş kilometre, dikey olarak limitsiz yüksekliğe kadar uzanan ve milli hudutlar içinde kalan hava sahalarıdır. (ŞEKİL - 7)

6) İkinci Derece Hava Askeri Yasak Bölgeleri

Birinci derece kara ve deniz askeri yasak bölgeleri dışında kalan stratejik önemi haiz askeri veya kamu ve özel kuruluşlara ait tesisler üzerinde ve dış sınırlarından itibaren yatay olarak her yönde en az yirmibeş kilometre, dikey olarak limitsiz yüksekliğe kadar uzanan ve milli hudutlar içinde kalan hava sahalarıdır. (ŞEKİL -8)

7) Güvenlik Bölgeleri

A - Özel Güvenlik Bölgeleri

Kamu ve özel kuruluşlara ait stratejik değeri haiz her türlü yer ve tesislerin dış sınırlarından itibaren en fazla dört yüz metreye kadar geçen noktaların birleştirilmesiyle tesbit edilen alanlardır. (ŞEKİL - 10)

B - Askeri Güvenlik Bölgeleri

a) Daimi Askeri Güvenlik Bölgeleri:

Birinci derece kara ve deniz yasak bölgesi olarak ilan edilmeyen silahlı kuvvetlere ait kışla, kıta, karargah, kurum ve ordugah ve tesisler ile sualtı ve suüstü tesislerinin her türlü patlayıcı, yanıcı, akaryakıt ve gizlilik dereceli maddelerin konmasına tahsis edilmiş sabit ve seyyar depo ve cephaneliklerle, bu gibi maddeleri dolduran, boşaltan tesisler ve atış poligonlarının çevresinde; bu yerlerin dış sınırlarından itibaren en fazla dört yüz metreye kadar geçen noktaların birleştirilmesi ile tesbit edilen alanlar ile (ŞEKİL - 9)

b) Belirli Süreler İçin (Geçici) Kurulan Askeri Güvenlik Bölgeleri:

Mal ve can güvenliği bakımından girilmesinde sakınca görülen atış alanları ile tatbikat bölgeleri içinde atış ve tatbikatın devam ettiği sürece kara, deniz ve hava askeri güvenlik bölgesi olarak sınırları ve kapsamı ilgili makamlarca uygun araçlarla ilan edilen alanlardır.

8) Yetkili Komutanlık

Kuvvet Komutanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığının teklifleri üzerine Genelkurmay Başkanlığınca tesbit edilen Komutanlıktır.

9) Fiziki Güvenlik Sistemi

Sınırlarımız boyunca Bakanlar Kurulu tarafından gerekli görülen yerlerde tesis edilen engel sistemidir.

10) Kontrollü Hava Sahası

İlgili otoritelerce boyutları belirlenmiş ve içerisinde kontrollü uçuşlar için hava trafik hizmeti uygulanan hava sahalarıdır.

11) Tavsiyeli Hava Sahası

Bir uçuş malumatı bölgesi içinde bulunan ve burada uçan uçaklara hava trafik hizmetleri yönünden yalnız tavsiye hizmeti temin edilen hava sahalarıdır.

12) Olağanüstü hal

Savaş hali, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, ayaklanma olması veya vatan ve Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışmanın veya ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren veya Anayasanın tanıdığı hür demokratik düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketleri hakkında kesin belirtilerin ortaya çıkması, büyük yangınlar, tabii afetler ve salgın hastalıklar nedeni ile milli güvenliğin tehlikede görüldüğü hallerde.

13) Askeri tesis

Askeri personel, tesis veya malzemelerin bulunduğu yer, depo, kışla, bina gibi yerlerdir.

14) Askeri Bölge

Birinci derece askeri yasak bölgeler, nöbet yerleri, karakol, kışla, karargahlar, askeri kurumlar, yerleşme ve konaklama gibi amaçlarla kullanılan bina ve mahallerin bulunduğu yerlerdir.

15) Kıyı

Karanın su ile birleştiği hattır. Kıyı hattından arazinin görünen şekilde fiziksel değişiklik arz eden noktalarına veya sürekli bitki hattına kadar uzanan saha kıyı boyudur. Kıyı; Deniz, göl (doğal ve yapay) ve nehirlerin kıyı çizgisi boyunca uzanan kara parçasıdır.

Bu kara parçası, deniz ve göllerde, taşkın durumları dışında, kara yönünde en çok ilerlediği anda suların belirlediği kıyı çizgisi ile bu çizgiden sonra da devam eder, kıyı hareketlerinin oluşturduğu kumluk, çakıllık, taşlık, kayalık, sazlık, bataklık alanı kara yönündeki doğal sınır çizgisi arasında kalan alandır.

Nehirlerde (akar sular) bu alan, suyun olağan yatakları ile bu yataklardan sonrada devam eder, suyun etkisiyle oluşan kumluk, çakıllık, taşlık, kayalık, sazlık, bataklık alanı kara yönündeki doğal sınır çizgisi arasında kalan alandır.

Deniz, göl, (doğal ve yapay) ve nehirler devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunduğu için bunların tamamlayıcı parçası (mütemmim cüzü) ve uzantısı olan kıyılarda bir ayrıcalık ve tekel sözkonusu olmaksızın herkesin ücret ödemeksizin mutlak olarak eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık alanlardır.

16) Stratejik (hayati) önemi haiz yer

Milli güvenliğin ve milli çıkarların sağlanmasına etkisi olabilecek topluluk, tesis veya yerlerdir.

17) Dış Sınır

Bu yönetmelikte bahsedilen bölge veya tesislerin etrafında,

– Çevre duvarı, tel örgü veya benzeri engelle belirlenen sınır,

– Herhangi bir engelin bulunmadığı durumlarda;

A - Kamulaştırma yapılmış yerlerde kamulaştırma sınırı,

B - Kamulaştırma yapılmamış yerlerde kadastro parsel sınırı,

C - Kadastro yapılmamış yerlerde ise, yapıların en dış noktalarının birleştirilmesi ile elde edilecek sınır, anlaşılmalıdır.

İKİNCİ BÖLÜM
Askeri Yasak Bölgeler
BİRİNCİ KISIM

Kara Askeri Yasak Bölgeleri

Birinci Derece Kara Askeri Yasak Bölge Kurma Esasları:

Madde 4 - 1) Yurt savunması bakımından hayati önem taşıyan askeri tesis ve bölgelerin çevre duvarı, tel örgü veya benzeri engel veya işaretlerle belirlenen dış sınırlarının en az yüz, en fazla dört yüz metre uzağından alınan noktaların birleştirilmesi suretiyle meydana gelen alanlar ile kara sınır hattı boyunca ve lüzum görülen kıyılarda otuz ile altı yüz metre derinliklerdeki alanlarda tesis edilir.

Ancak, kara sınır hattı boyunca tesis edilenler hariç olmak üzere, birinci derece kara askeri yasak bölgelerinin savunma ihtiyacı dört yüz metrelik azami hattın dışında bir kısım kara parçalarının da birinci derece kara askeri yasak bölgesi içine alınmasını gerektiriyorsa bu yerlerin de birinci derece kara askeri yasak bölgeleri içine alınmasına veya arazi şartlarına uyulması, kamu hizmetleri, halkın faydalanması ve geçiş imkanlarının gözönünde bulundurulması gibi durumlarda bu bölgelerin yüz metre olan asgari haddinin daha aşağıya indirilmesine, belirtilecek ihtiyaca göre, Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

2) Birinci derece kara askeri yasak bölge ilan edilmesi istenen yerler

O bölgenin barışta savunmasından sorumlu komutanlıklarca gerekli incelemeler yapılarak gerekçeleri ile birlikte bağlı oldukları Kuvvet Komutanlığı veya Jandarma Genel Komutanlığına bildirilir.

Kuvvet Komutanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı sorumluluğunda bulunan hudutlarla ilgili yerler için Kara Kuvvetleri Komutanlığının görüşlerini alarak) uygun bulduklarını bir yazı ile Genelkurmay Başkanlığına bildirir.

3) Bu yazıda yasak bölge kurulması istenen yerin veya yerlerin;

A - Savunma ve iç güvenlik açısından yasak bölge tesis edilmesini zorunlu kılan nedenler,

B - Konumu ile etrafında kurulması istenen birinci ve ikinci derece yasak bölge alanlarının dış sınırlarını gösterir 1/25.000 ölçekli üç adet haritası veya kopyası,

C - Bu sınırlarda seferi bir durumda değişiklik olup olmayacağı, olacak ise nedenleri ve bu durumdaki muhtemel sınırları, şimdiden bu sınırın kararının alınıp alınmamasının teklif edilip edilmeyeceği veya hangi alarım kademesi ile uygulamaya konulmasının uygun olacağı,

D - Birinci derece kara askeri yasak bölgeleri üzerinde kurma zorunluluğu duyulan birinci derece hava askeri yasak bölgesinin yatay sınırlarını gösterir 1/25.000 ölçekli üç adet harita veya kopyası,

E - Birinci ve ikinci derece kara askeri yasak bölgeleri ile birinci derece hava askeri yasak bölgelerine esas olacak yatay dış sınırlarının koordinat listesi (üç adet),

F - Yasak bölge kurulması istenen bölge içinde bulunan meskun mahaller, tesisler, taşınmaz mallar, yollar, köprüler ve binaların durumu, varsa hazine arazilerinin miktarı ile yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilere ait taşınmaz mal bulunup bulunmadığı,

G - Yapılacak kamulaştırmanın tahmini maliyeti,

H - Bölgenin turizm, tarım, madencilik, arkeolojik saha ve diğer tabii kaynaklar ve yatırımlar yönünden taşıdığı önem,

İ - Bölgedeki halkın karakteri, ihtiyaçları ve yasak bölge ilanı ile doğabilecek maddi ilişkileri,

K - Kara sınır hattı boyunca ve kıyılarda tesis edilecek birinci derece kara askeri yasak bölgelerde kamulaştırmaya zorunluluk bulunup bulunmadığı,

L - Yetkili komutanlık belirtilir.

4) Gelen bu istekler hakkında gereken çalışmalar yapılır ve Genelkurmay Başkanlığı görüşü oluşturulur. Yasak bölge kurulmasına lüzum görülen istekler, Bakanlar Kurulu Kararı Çıkarılması maksadıyla Milli Savunma Bakanlığına bildirilir. Bu istekler için Milli Savunma Bakanlığınca ilgili Bakanlıkların görüşü alındıktan sonra, Bakanlar Kurulu Kararı çıkarılır.

5) Bakanlar Kurulu Kararı çıkarılması için Milli Savunma Bakanlığına yazılacak yazıya;

A - Birinci derece kara askeri yasak bölgelerini belirleyen harita veya kopyalar ile birinci derece hava askeri yasak bölgesini belirleyen harita kopyalarından üçer adet,

B - Kara ve hava askeri yasak bölgelerinin üçer adet koordinat listesi,

C - Yasak bölge kurulması isteğinin gerekçeleri,

D - Çıkarılması istenen kararname tasarısı ilave edilir.

6) Kararname tasarısında; EK - A'da da görüldüğü gibi,

A - Askeri yasak bölge kurulması istenen yerin bulunduğu il, ilçe, köy ismi,

B - Yasak bölge kurulması isteğinin kanuni dayanağı,

C - Kurulması istenen kara ve hava askeri yasak bölgelerinin dereceleri,

D - Askeri kara yasak bölge sınırlarından gerekenlerin arazide fiilen işaretlenmesi ve statülerinin tespit ve ilanı hususunda hangi Bakanlığın yetkili kılındığı,

E - Birinci derece yasak bölge sınırları içindeki tüm taşınmaz mallar ile, ikinci derece yasak bölge içinde yabancı uyruklulara ait taşınmaz malların kamulaştırılmasına Dışişleri Bakanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanlığının yetkili kılındığı,

F - Yetkili komutanlığın kim olduğu belirtilir.

7) Onaylanan kararname ile EK'i harita ve koordinat listelerinin bir adedi Başbakanlıkta kalır. Milli Savunma Bakanlığına gönderilen kararname ve EK'leri bu Bakanlık tarafından; beş adedi Genelkurmay Başkanlığına, bir adedi İmar ve İskan Bakanlığına, bir adedi Ulaştırma Bakanlığına, bir adedi Milli Savunma Bakanlığı İnşaat Emlak Daire Başkanlığına gönderilir.

Birinci derece kara askeri yasak bölgelerinde uygulanacak esaslar:

Madde 5 – 1) Bölge içindeki taşınmaz mallar kamulaştırılır.

2) Bölgeye buradaki görevlilerle, yetkili komutanlığın izin verdiği Türkiye Cumhuriyeti uyruğundaki diğer görevlilerden başkası giremez, oturamaz.

3) Buradaki görevlilerin aile fertlerinin üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dahil) kan ve sıhrî hısımlarının bölgeye girmelerine ve oturmalarına aynı komutanlıkça izin verilebilir.

4) Bu yerler ve içindeki tesisler amaç dışında kullanılamaz.

5) Yabancı uyruklu kişilerin geçici olarak bölgeye girmeleri ve oturmaları Genelkurmay Başkanlığının iznine bağlıdır. Bu konudaki izin talepleri, ilgili makamlarca Genelkurmay Başkanlığına iletilir ve sonucu Kuvvet veya Jandarma Genel Komutanlığı kanalı ile ve bölgedeki yetkili komutanlığa bildirilir. Bu hususta yetkili komutanlıkça mahallin Mülki Amirine de bilgi verilir. Bölgede buldukları sürece yabancılara bir refakatçi verilmesi zorunludur.

6) Birinci derece kara askeri yasak bölgesinde bulunan su kaynaklarından ve geçiş yollarından yararlanmak isteyenler, bölgenin Mülki İdare Amirine müracaat ederler.

Mülki İdare Amirleri (Kaymakam veya Vali) gerekli incelemeyi yaparak, su kaynaklarından ve geçiş yollarından yararlanmanın zarurî olduğunu tesbit etmeleri halinde, gerekçelerini de belirtmek suretiyle yetkili komutanlığa bildirirler. Komutanlık, sadece Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının bölgedeki su kaynaklarından faydalanmalarına izin verebilir ve geçiş yollarını tespit eder. Bu gibi yerlerden yararlanacak olanların uyması gereken kuralları ve bölgeye giriş kapıları ile geçiş yollarını yapacağı bir talimat ile tesbit eder. Su kaynaklarından ve geçiş yollarından yararlanacak olanlara yetkili komutanlıkça, fotoğraf ve parmak izini ihtiva eden izin belgeleri düzenlenir ve yapılması yasak olan davranışlar imza mukabili tebliğ edilir. Bu kişiler bu bölgelerden yararlanmaları sırasında kimlik belgeleri ile izin belgelerini birlikte yanlarında taşımak zorundadırlar.

Yararlanma sırasında zararlı veya şüpheli durum ve faaliyetleri tespit edilenlerin izin belgeleri yetkili komutanlıklarca geri alınır ve durum Mülki Makama da bildirilir.

7) Bölge içindeki eski eserler ve doğal kaynakların Milli kuruluşlarca veya Milli Kuruluşların denetimi altındaki Türk veya yabancı uyruklularca araştırılması veya işletilmesi Genelkurmay Başkanlığının olumlu mütalaasının alınması koşuluyla ilgili kanun hükümlerine göre yürütülür.

Eski eserleri ve doğal kaynakları araştırmayı, işletmeyi planlayan veya Türkiye Cumhuriyeti ve yabancı uyruklularca düşünülen araştırma ve işletmeyi denetlemekle yükümlü olan ilgili kuruluş, isteğini Genelkurmay Başkanlığına gönderir. Genelkurmay Başkanlığınca araştırma veya işletmeye izin verilip verilmediği istek sahibi kuruluşa ve yetkili komutanlığa bildirilir.

8) Bölgenin fotoğraf ve filminin çekilmesi, harita, resim ve krokisinin yapılması, not alınması veya harita uygulaması gibi faaliyetlerde bulunulması ve bölgenin savunma ve güvenlik tedbirlerini aksatacak, bozacak, açıklayacak cihazlar kullanılması bu amaçlarla görevlendirilmiş olanlar dışındakilere yasaktır.

Birinci derece kara askeri yasak bölgelerinin arazide işaretlenmesi:

Madde 6 – Birinci derece kara askeri yasak bölgeleri ilan edilmez. Ancak sınırları burada yasak bölge kurulması isteğinde bulunan komutanlık tarafından aşağıda belirtildiği gibi arazide işaretlenir.

1) Birinci derece kara askeri yasak bölgenin sınırları bölgenin özelliğine göre sınır taşı veya yeterli sırada dikenli tel ile çevrilir.

2) Tel çitin ara direkleri kırmızı boya ile boyanır.

3) Dış sıradaki tel çiti üzerine 100 - 200 metre aralıklarla (EK-B)'de gösterildiği gibi, 60x90 cm. ebadında kırmızı zemin üzerine, siyah renkle asker portresi çizilmiş ve beyaz renkle YASAK BÖLGE ile FORBIDDEN ZONE, ZONE INTERDITE ve VERBOTENE ZONE yazılı levha konur.

Kara sınır hattı boyunca ve kıyılarda kurulan birinci derece kara askeri yasak bölgelerinde uygulanacak esaslar:

Madde 7 – 1) Bu bölgelerde kurulan veya kurulacak olan kara askeri yasak bölgeleri içinde kalan taşınmaz malların kamulaştırılması zorunluluğu yoktur.

2) Bu bölgelerin kamulaştırma yapılanlarında 5 nci madde esasları aynen uygulanır.

3) Bu bölgelerin kamulaştırılma yapılmayan kesimlerinde 9 uncu maddenin (1 - 2 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 12) nci fıkraları uygulanır.

4) Bölge içindeki askeri tesislerin dürbünle gözetlenmesi bölgenin fotoğraf ve filminin çekilmesi harita, resim ve krokisinin yapılması, not alınması veya harita uygulanması gibi faaliyetlerde bulunmak ve bölgenin savunma tedbirlerini aksatacak, bozacak ve açıklayacak cihazlar kullanılması, bu amaçla görevlendirilmiş olanlar dışındakilere yasaktır.

5) Yabancı uyruklu kişilerin ana yollar dışına çıkmaları yasaktır.

Yabancı uyrukluların ana yollar dışında bölgeye girme ve oturmalarında 5 inci maddenin 5 inci bendi uygulanır.

6) Bu bölgelerin içinden geçen kara yollarında zorunlu haller dışında durulmaz, yol dışına çıkılmaz. Yolların bu bölgelere giriş noktasına ne kadar mesafe için de durulmayacağına ilişkin Türkçe ve İngilizce yazılı ikaz levhaları konur.

7) Bu bölgelerin ve bölge içindeki yolların güvenliğinin sağlanması yetkili komutanlığa aittir.

İkinci derece kara askeri yasak bölge kurma esasları :

Madde 8 – 1) İkinci derece kara askeri yasak bölgeleri, birinci derece kara askeri yasak bölgeleri çevresinde veya yurt savunması bakımından gerekli görülen diğer yerlerde kurulur.

2) Gerek birinci derece kara askeri yasak bölgelerinin çevresinde ve gerekse gerekli görülen diğer bölgelerde kurulacak ikinci derece kara askeri yasak bölgelerinin kurulmasında takip edilecek yol ve usuller birinci derece kara askeri yasak bölge kurulmasında takip edilen esaslar gibidir.

3) Birinci derece kara askeri yasak bölgeleri çevresinde kurulacak ikinci derece kara askeri yasak bölgelerinin sınırları, birinci derece kara askeri yasak bölge sınırından başlamak üzere beş kilometreye kadar uzaklıktan seçilen noktalardan geçirilen hat ile belirtilir. Bu hat bölge içindeki savunma tesislerini kara gözetlemesine karşı gizleyen sırtlar ve arazi örtüleri varsa, bu sırtların en yüksek noktalarından geçirilir ve görüşü engel örtüleri içine alacak şekilde tesbit edilir. Savunma ihtiyacı ve bölgenin özellikleri zorunlu kıldığı hallerde bu mesafe on kilometreye kadar uzatılabilir.

4) Birinci derece kara askeri yasak bölgelerine bağlı ikinci derece kara askeri yasak bölgeleri ile, yurt savunması bakımından gerekli görülecek diğer bölgelerde kurulacak ikinci derece kara askeri yasak bölgelerinin sınırları Bakanlar Kurulu Kararında belirtilir ve Resmi Gazete'de yayınlanır. Bu sınırların arazide işaretlenme zorunluluğu yoktur.

İkinci derece kara askeri yasak bölgelerinde uygulanacak esaslar:

Madde 9 – 1) Türk vatandaşlarının bölgede oturmaları, seyahat etmeleri, zirai faaliyetlerini, meslek ve sanatlarını icra etmeleri serbesttir. Şu kadar ki Milli Güvenliği sağlamak bakımından, gerekli görülecek ikinci derece kara askeri yasak bölgelerinde, bölgede oturanlar dışındaki Türk vatandaşlarının bölgede oturmaları, zirai faaliyetlerini meslek ve sanatlarını icra etmeleri yetkili komutanlığın isteği üzerine Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi halinde, Milli Savunma Bakanlığının teklifi ile çıkartılacak Bakanlar Kurulu Kararı ile sınırlandırılabilir. Sınırlandırmada uygulanacak esaslar ve tedbirler kararda belirtilir.

2) Yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişiler bu bölgede taşınmaz mal edinemezler. Bu gibilerin bu bölgelerdeki taşınmaz malları mahalli Mülki Amirlerce tapu sicil muhafızları kanalı ile tespit edilerek yetkili komutanlıklara bildirilir.

Yabancı uyruklulara ait taşınmaz malların tasfiyesine karar vermeye, tasfiye şekil ve şartlarını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

3) Yabancı uyruklular izin almadan geçici dahi olsa bölgeye giremezler, oturamazlar, çalışamazlar ve taşınmaz mal kiralayamazlar. Görevli yabancı uyruklu sivil kişilere izinler Garnizon Komutanlıklarının görüşü alınarak Valilerce verilir.

Resmi görevle ülkemizde bulunan yabancı uyruklu sivil şahısların bu bölgelere girebilmesi için ilgili Bakanlığın taşra teşkilatınca Valiliğe müracaat edilir.

4) Görevli yabancı uyruklu Askeri kişilere izinler aşağıda belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca verilir. Bu yetki Kuvvet Komutanlıklarına ve Jandarma Genel Komutanlığına devredilebilir.

A - Türkiye Cumhuriyeti nezdinde akredite yabancı askeri ataşeler için, Genelkurmay Başkanlığının (33-6) Türkiye Cumhuriyeti nezdindeki akredite yabancı askeri ataşeler talimatı esasları Genelkurmay İstihbarat Başkanlığınca uygulanır.

B - NATO ve ikili anlaşma içinde bulunan ülkelerin askeri ataşeler dışındaki askeri personelinin talepleri Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları Genel Sekreterliklerince cevaplandırılır.

C - Bunların dışında kalan yabancı uyruklu askeri kişilere Silahlı Kuvvetler İstihbarata Karşı Koyma ve Güvenlik İşbirliği Yönergesi (33-5) esasları, Kuvvet Komutanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığınca uygulanır.

D - Ülkede resmi ziyarette bulunan yabancı uyruklu askeri kişilerin ziyaret ve gezilerine ait işlemler Genelkurmay Genel Sekreterliğince yürütülür.

E - Verilen izinlerden ilgili bakanlık ve kurumlar ile valiler haberdar edilir.

5) Bölge içindeki genel yollardan seyahat edilmesi ve bir yerden turistik amaçlarla istifade edilmesi ile ilgili olarak:

A - Müsaadeye yetkili komutanlıkça;

a) Valilikle koordineli olarak bölge içinde seyahat amacıyla kullanılacak yollar tesbit edilir.

b) Bölge içinde turistik amaçla istifade edilecek alanlar ve tesisler belirlenir.

c) Bu yol ve bölgeler "Girilmez, mecburi istikamet, durmak yasaktır gibi..." gerekli görülen standart trafik işaretleri ile işaretlenir. Bunların dışına çıkılmasını önleyici gerekli görülen diğer tedbirler alınır.

B - Turistik turlar düzenleyen seyahat acentalarının sorumluları, bu bölgelerde gezdirecekleri veya ikamet ettirecekleri yabancı uyruklu sivil şahısların isimlerini, vatandaşı bulunduğu ülke ismini, gezi veya kalış maksat ve süresini belirleyen listelerle valiliğe müracaat ederler.

C - Yabancı uyruklu diğer sivil şahıslar turistik amaçlı müracaatlarını şahsen valiliğe yaparlar.

D - Vaililikçe (A) bendindeki hususlar mahalli yayın organları ve sair surette duyurulur.

6) İkinci derece kara askeri yasak bölgesinin kurulmasından itibaren gerektiğinde 6 ay içinde buradaki taşınmaz malların durumları (bina, tarla, bağ, bahçe, orman, bataklık gibi) yetkili komutanlığın teklifi Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi ve Milli Savunma Bakanlığına bildirilmesi üzerine Harita Genel Müdürlüğü tarafından çekilecek şakuli ve 1/5.000 ölçekli hava fotoğrafları ile tespit edilir. Bu fotoğrafların negatif filmleri Harita Genel Müdürlüğünde arşivlenir, birer nüsha fotoğraf ise ileride söz konusu olabilecek çeşitli davalarda kullanılmak üzere Milli Savunma Bakanlığı İnşaat Emlak Daire Başkanlığına ve yetkili komutanlığa gönderilir ve buralarda saklanır.

7) Aynı süre içinde bölgedeki taşınmaz malların mülkiyeti ve zilyetliğinin kimlere ait olduğunu Tapu Sicil Muhafızlıkları ve mahalli Mülki İdarelerce tespit olunarak yetkili Komutanlıklara iki nüsha halinde bildirilir. Yetkili Komutanlıklar bu kayıtların birer nüshasını Milli Savunma Bakanlığı İnşaat Emlak Daire Başkanlığına arşivlenmek üzere gönderirler.

8) Bölgenin savunma gücü ve gizliliğini ihlal etmemek şartıyla taşınmaz mallar üzerinde inşaat, hafriyat, tadilat, orman yetiştirmek veya kesmek, bataklık kurmak veya kurutmak gibi hususlar kendi özel kanunlarına göre ilgili mercilerce izin ve ruhsat verilmeden önce, bölgenin savunma gücü ve gizliliği yönünden yetkili komutanlığın da izninin alınması zorunludur. Dilek sahibi dilekçesinde yapacağı işin mahiyetini detaylı olarak ifade ederek konuya ait belge ve planlardan tasdikli birer suretini vermek zorundadır. Yetkili komutanlık bu istemi kabule değer görmediği takdirde red sebebini gerekçesiyle birlikte yazılı olarak ilgili merci kanalı ile dilekçe sahibine bildirir. İtiraz vukuunda konu bir kerede Genelkurmay Başkanlığınca tetkik edilerek sonuçlandırılır.

9) İzin ve ruhsata tabi olmayan mahal veya işler ile bu şekilde başlatılmış olan işlerde yapılacak tadilat istekleri hakkında da yukarıdaki fıkra esasları uygulanır. Ancak müracaat doğrudan doğruya yetkili komutanlığa yapılır.

10) Yetkili komutanlıkça izin verilmeyen veya komutanlıkça kabul edilen şartlara uymayan her türlü inşaat ve eylemler durdurulur.

Böyle yapılar, yetkili komutanlığın tayin ve tebliğ edeceği süre içinde sahipleri tarafından yıktırılır.

Süresi içinde yıkılmaması halinde yetkili komutanlığın istemi üzerine mahalli mülki idare amirliğince başkaca bir işlem ve karara gerek kalmadan yıktırılır ve masrafı sahiplerinden alınır.

11) Bölge içindeki askeri tesislerin ve bölgede birinci derece kara askeri yasak bölgelerinin dürbünle gözetlenmesi bölgenin fotoğraf ve filminin çekilmesi, harita, resim ve krokisinin yapılması, not alınması veya harita uygulaması gibi faaliyetlerde bulunmak ve bölgenin savunma ve güvenlik tedbirlerini aksatacak, bozacak ve açıklayacak cihazlar kullanılması, bu amaçla görevlendirilmiş olanlar dışındakilere yasaktır.

12) Bölgedeki eski eserler ve doğal kaynakların araştırılması ve işletilmesi Genelkurmay Başkanlığının olumlu mütalaası alınmak koşuluyla ilgili kanun hükümlerine göre yürütülür.

İzin alınımında 5/7 maddesi esasları uygulanır.

13) "Türk soylu yabancıların Türkiye'de meslek ve sanatlarını serbestçe yapabilmelerine, kamu özel kuruluş veya işyerlerinde çalıştırılabilmelerine ilişkin" 25 Eylül 1981 tarih ve 2527 sayılı kanun ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik hükümlerinden yararlanan Türk soylu yabancılara, ikinci derece kara askeri yasak bölgelerinde uygulanacak esaslara ilişkin izinler, 2527 sayılı Kanunun üçüncü maddesinde belirtilen izin süresince, yetkili komutanlığın görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca verilir.

İKİNCİ KISIM

Deniz Askeri Yasak Bölgeleri

Birinci derece deniz askeri yasak bölge kurma esasları:

Madde 10 – 1) Birinci derece kara askeri yasak bölgelerinin sahilde bittiği noktadan itibaren deniz yönünde, denizdeki tesislerin çepeçevre her tarafında en az yüz metre, en çok bir deniz mili uzaklıktan geçirilen noktaların birleştirilmesi suretiyle tesbit olunur. Bu mesafeler, savunma ihtiyacı veya bölgenin özelliklerinin zorunlu kıldığı hallerde Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile kısaltılabilir veya uzatılabilir.

2) Birinci derece deniz askeri yasak bölge kurulmasında takip edilecek esaslar 4 üncü maddenin 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci bendlerinde belirtilen esaslara göre yapılır.

Birinci derece deniz askeri yasak bölgelerde uygulanacak esaslar:

Madde 11 – 1) 5 inci maddede belirtilen esaslar birinci derece deniz askeri yasak bölgelerinde de uygulanır.

2) Türk ve yabancı deniz araçları ancak fena hava şartları veya teknik arızaları nedeniyle ve havanın denize açılmaya imkan vermesine ve arızanın giderilmesine kadar birinci derece deniz askeri yasak bölgelerine ve bu bölgedeki körfez, koy, liman gibi yerlere uluslararası işaretleri göstererek sığınabilirler. Ancak havanın denize açılma imkanı vermesi veya arızanın giderilmesi üzerine bu şekilde sığınanlardan kalmalarına izin verilmeyenler bölgeyi terk ederler.

Bu şekilde sığınan deniz araçlarının sorumluları yetkili komutanlığa veya mahalli Mülki İdare Amirliğine durumu, nedenleriyle birlikte derhal bildirmek zorundadır.

3) Sığınan deniz araçlarının burada kalmasına izin verilmediği takdirde yetkili komutanlık mahalli Mülki Amiri ile işbirliği yapmak suretiyle;

A - Savunma tesislerine ve tesislerin güvenliğine zarar verebilecek her türlü hareketleri önlemeye yarayan bütün tedbirleri almaya,

B - Aracın mümkün olan en kısa sürede içinde askeri yasak bölge dışına çıkarılması için; aracın ve kişilerin güvenliğine zarar gelmeyeceğinden emin olmak kaydıyla deniz aracını bölge dışındaki en yakın müsait barınma yerine sevk etmeye veya çektirmeye yetkilidir.

Bu nedenle; yapılacak işin ve hizmetin nevine göre, yapılan masraflar ve ücretler ile savunma tesislerinde vaki olacak zararlar bu konudaki genel hukuk kurallarına göre tazmin ettirilir.

Birinci derece deniz askeri yasak bölgelerinin işaretlenmesi:

Madde 12 – 1) Birinci derece deniz askeri yasak bölgelerine ait Bakanlar Kurulu kararları ilan edilmez. Ancak deniz haritalarına "Girilmesi yasaktır" şeklinde uyarı işaretleri konulur ve denizcilere ilan duyurulur. Bu işlem Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Seyir Hidrografi ve Oşinografi Daire Başkanlığınca yapılır.

2) Birinci derece deniz askeri yasak bölgeleri mümkün olan yerlerde Deniz Kuvvetleri Komutanlığınca çıkarılacak yönergede belirtilecek esaslara göre, uygun şekilde işaretlenir.

3) İşaretlenmesi mümkün olmayan yerlerde; birinci derece deniz askeri yasak bölgenin işaretlenmesinden doğan sakıncaları giderecek emniyet tedbirleri ve deniz trafiğini aksatmayacak şekilde gerekli ve yeterli tertip ve tedbirler alınır. Bu hususlarda Deniz Kuvvetleri Komutanlığınca hazırlanacak yönergede belirtilir.

İkinci derece deniz askeri yasak bölge kurma esasları:

Madde 13 – 1) İkinci derece deniz askeri yasak bölgeleri;

A - İkinci derece kara askeri yasak bölgelerinin sahilde bittiği noktadan itibaren deniz yönünde,

B - Birinci derece deniz askeri yasak bölgelerinin sınırlarından itibaren her yönde,

İki deniz miline kadar uzaklıktaki seçilen noktaların birleştirilmesi suretiyle tespit olunan,

C - Birinci derece deniz askeri yasak bölgesi olabilecek yerlerde, birinci derece deniz askeri yasak bölgesi kurulması zorunlu görülmediği takdirde yukarıdaki A ve B alt bentleri esaslarına göre belirlenen,

D - Yurt savunması bakımından gerekli görülen diğer yerlerde en az bir, en fazla iki deniz mili olarak tespit edilen,

Alanlarda kurulur.

2) İkinci derece deniz askeri yasak bölge kurulmasında takip edilecek yol ve usuller 4 üncü maddenin 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci bendlerinde belirtilen esaslara göre yapılır.

3) İkinci derece deniz askeri yasak bölgelerinin (13/1) maddesinde belirtilen sınırları; savunma ihtiyacı veya bölgenin özelliklerinin zorunlu kıldığı hallerde Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla kısaltılabilir veya uzatılabilir.

4) İkinci derece deniz askeri yasak bölgelerinin dış sınırları Resmi Gazete'de ilan edilir ve deniz haritalarına işlenir. Ayrıca Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Seyir Hidrografi ve Oşinografi Daire Başkanlığınca ilgililere duyurulur.

İkinci derece deniz askeri yasak bölgelerinde uygulanacak esaslar:

Madde 14 – 1) 9 uncu maddede belirtilen ikinci derece kara askeri yasak bölgeleri hakkındaki hükümler uygulanabildikleri ölçüde ikinci derece deniz askeri yasak bölgelerinde de uygulanır.

2) İkinci derece deniz askeri yasak bölgelerinde daimi tesisi gerektirmeyen balıkçılık, süngercilik gibi su ürünlerinin, deniz dibindeki doğal kaynakların aranması ve işletilmesi Türk Vatandaşları için serbesttir. Şu kadar ki, tesislere zarar verebilecek araç ve gerecin bölgeye sokulmasına müsaadeye yetkili komutanlıkça mani olunabilir.

3) Bölge içinde milli kuruluşlar veya milli kuruluşların denetimindeki Türk ve yabancı uyruklularca deniz içindeki ve altındaki doğal kaynakların işletilmesi için sabit tesisler kurulması, bölgede ilmi araştırmalar yapılması ve buralardaki batıkların çıkarılması ve sökülmesi, ilgili kuruluşların görüşü alınarak Genelkurmay Başkanlığının olumlu mütalaasına bağlıdır. Ancak; bu bölgelerde hiç bir şekilde gemi sökümü için tesis kurulamaz.

Müsaade alımında (5/7) maddesi esasları uygulanır.

4) İkinci derece deniz askeri yasak bölgelerindeki liman, koy, körfez gibi yerlere Türk deniz araçları serbestçe girip çıkabilir.

Bu araçlar içindeki yabancıların karaya çıkarılmasında 9 uncu maddenin 3, 4 ve 5 inci bendlerinde belirtilen esaslar ile, bu konuyla ilgili diğer mevzuat uygulanır.

5) Yabancı devletlerin harp ve yardımcı gemileri ile bunlara ait diğer araçların ikinci derece deniz askeri yasak bölgelerine girmeleri Genelkurmay Başkanlığının iznine tabidir.

Yabancı Silahlı Kuvvetlerine bağlı gemiler resmi, gayri resmi ve olağan olarak yapacakları ziyaretler sırasında ikinci derece deniz askeri yasak bölgelerine de gireceklerse; bunların izin istemleri, 27/12/1978 tarih ve 7/17114 sayılı "Yabancı Silahlı Kuvvetlere ait gemilerin Türk karasularından geçişleri, Türk iç sularına ve limanlarına gelişleri ve bu sulardaki hareket ve faaliyetlerine ilişkin yönetmelik" in 25/A - B - C maddelerinde belirtilen Türk makamları tarafından Genelkurmay Başkanlığına iletilir. Alınan cevaba göre istem yanıtlanır.

6) Harp ve yardımcı gemiler dışında kalan yabancı bandıralı gemi ve araçların turistik veya başka maksatlarla, bu bölgelerdeki koy, körfez ve limanlara girmelerine, yetkili komutanlığın mütalaasının da alınarak valilerce izin verilebilir.

Bunun için izin istemleri 9 uncu maddenin 3 - 5 inci bendlerinde belirtilen esaslar dahilinde yapılır.

7) Yabancı bandıralı gemi ve deniz araçları, ikinci derece deniz askeri yasak bölgelerdeki körfez, koy ve liman gibi yerlere fena hava şartları veya teknik arızalar yüzünden uluslararası işaretleri göstererek sığınabilirler. Bunların sorumlu kişileri sığınma sebeplerini derhal yetkili komutanlığa veya mahalli mülki amiriğe bildirmek zorundadır.

Ancak havanın denize açılma imkanı vermesi veya arızanın giderilmesi üzerine bu şekilde sığınanlardan kalmalarına izin verilmeyenler bölgeyi terk ederler. Müsaadeye yetkili komutan mülki makamları haberdar etmek ve gerektiğinde işbirliği yapmak suretiyle savunma güvenliği temin edecek tedbirleri almaya ve gerekli görülen hallerde aracın ve kişilerin güvenliğine zarar gelmeyeceğinden emin olmak kaydıyla deniz aracını bölge dışındaki en yakın müsait barınma yerine çekirtmeye yetkilidir.

Bu nedenle yapılacak işin ve hizmetin nevine göre yapılan masraflar ve ücretler ile savunma tesislerinde vaki olacak zararlar bu konudaki genel hukuk kurallarına göre tazmin ettirilir.

8) İkinci derece deniz askeri yasak bölgelerinde (9/A) maddesindeki hükümleri aynen uygulanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Hava Askeri Yasak Bölgeleri

Birinci derece hava askeri yasak bölgeleri kurma esasları:

Madde 15 – 1) Birinci derece kara ve deniz askeri yasak bölgelerinin üzerinde ve dış sınırlarından itibaren yatay olarak her yönde en az yirmibeş kilometrelik hava sahasını kapsayacak şekilde hava askeri yasak bölgesi tesis edilir. Ancak tesis edilen bu bölgeler milli hudutlar dışına çıkamaz. Birinci derece hava askeri yasak bölgeleri dikey olarak limitsiz yüksekliğe kadar uzanır.

2) Birinci derece hava askeri yasak bölgeleri, kurulmasında 9 uncu maddenin 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 inci bendlerinde belirtilen esaslardan uygulanabilenler takip edilerek Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tesis edilir,

3) Birinci derece hava askeri yasak bölgelerinin sınırları Ulaştırma Bakanlığınca yayınlanan Türkiye Havacılık neşriyatında ilan edilir.

4) Bu bölgelerin sınırları milli hudutlar dışına çıkamaz.

Birinci derece hava askeri yasak bölgelerinde uygulanacak esaslar:

Madde 16 – 1) Türk askeri hava araçları hariç olmak üzere Türk veya yabancı gerçek veya tüzel kişilere ait her türlü hava araçlarının, Genelkurmay Başkanlığının müsaadesi olmadıkça bu bölgeler içinde uçuşması veya altında bulunan sahalara inmesi yasaktır.

2) Hava Trafik kontrol amacıyla bu bölgeler içerisinde kurulan kontrollü veya tavsiyeli hava sahaları ve yolları bu hükmün dışındadır. Bu bölgelerde yeniden kontrollü veya tavsiyeli hava sahaları ve yollarının kurulması Genelkurmay Başkanlığının iznine bağlıdır.

3) Birinci derece hava askeri yasak bölgeleri içerisinde uçmak veya altında bulunan sahalara inmek için zorunlu olan müsaadenin alınmasında geçecek süreye tahammülü olmayan ivedi hizmetlerde kullanılan hava araçlarının, (emniyet örgütlerince kullanılan hava araçları, orman yangınlarında kullanılan hava araçları gibi) birinci hava askeri yasak bölgelerine önceden izin almadan girme esasları, söz konusu hava araçlarının bağlı olduğu Bakanlıklar ile Genelkurmay Başkanlığı arasında yapılacak bir protokolla tespit edilir.

4) Birinci derece hava askeri yasak bölgelerinin altındaki alanlarda tarımsal ilaçlama yapmak amacıyla, birinci derece hava askeri yasak bölgeleri içinde uçmak zorunluluğunda olan hava araçlarına, Genelkurmay Başkanlığınca önceden saptanacak esaslar dahilinde yetkili komutanlıkça izin verilir.

5) Bölge içinde bu amaçla görevlendirilenlerin dışında elektronik cihazlar kullanmak fotoğraf veya film çekmek, harita resim veya kroki yapmak, not almak harita uygulamak gibi bölgenin savunma güvenliğini bozucu faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

İkinci derece hava yasak bölgeleri kurma esasları:

Madde 17 – 1) Birinci derece kara ve deniz askeri yasak bölgeleri dışında kalan stratejik önemi haiz askeri veya kamu özel kuruluşlara ait tesisler üzerinde ve dış sınırlarından itibaren yatay olarak her yönde en az yirmibeş kilometrelik hava sahasını kapsayacak şekilde hava askeri yasak bölgeleri tesis edilir.

Ancak tesis edilen bu bölgeler milli hudutlar dışına çıkamaz.

İkinci derece hava askeri yasak bölgeleri dikey olarak limitsiz yüksekliğe kadar uzanır.

2) İkinci derece hava askeri yasak bölgeleri: 4 üncü maddenin 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci bendlerinde belirtilen esaslardan uygulanabilenler takip edilerek Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kurulur.

3) İkinci derece hava askeri yasak bölgelerinin sınırları Resmi Gazete'de ve Ulaştırma Bakanlığınca yayınlanan Türkiye havacılık neşriyatında yayımlanır.

İkinci derece hava askeri yasak bölgelerinde uygulanacak esaslar:

Madde 18 – 1) Yabancı uyruklu kişilerin kullanımındaki her türlü hava araçlarının, Genelkurmay Başkanlığının izni olmadıkça bu bölgeler içerisinde uçuşması veya altında bulunan mahallere inmesi yasaktır.

2) Bu bölgeler içerisinde, hava trafik kontrol amacıyla kurulan kontrollü veya tavsiyeli hava sahaları ve yolları bu hükmün dışındadır. Bu bölgelerde yeniden kontrollü veya tavsiyeli hava sahaları ve yollarının kurulması Genelkurmay Başkanlığının iznine bağlıdır.

3) Türk uyruklu kişilerin kullanımındaki hava araçları bu bölgeler içinde uçabilirler.

4) Tarım, turistik ve diğer amaçlarla havadan fotoğraf ve film çekilmesi Genelkurmay Başkanlığının olumlu mütalaasına bağlıdır.

Bu mütalaanın istihsalinde aşağıdaki esaslar uygulanır.

A - Fotoğraf ve film çekimi ile ilgili Bakanlık kurum veya kuruluş bu isteğini;

a) Çekimin maksatları,

b) Çekimin yapılacağı uçuş irtifasını,

c) Çekimi yapacak uçağın tip, model numarası, renk ve tanıtıcı işaretlerini,

d) Çekimin yapılacağı makinanın tipini, model ve özelliklerini,

e) Çekim açısını (yatay, dikey)

f) Çekimin yapılacağı tarihi,

g) Çekim yapacak uçağın kalkış ve iniş meydanlarını, ihtiva eden bir yazı ile Genelkurmay Başkanlığına iletir.

B - Genelkurmay Başkanlığında işlem makamı Harekat Başkanlığıdır.

C - Genelkurmay Başkanlığınca gerek görüldüğünde çekim anında uçakta seyrüsefer veya havadan fotoğraf alımı hakkında bilgisi bulunan bir personel görevlendirilebilir.

D - Çekime izin verilip verilmediği istek sahibi makama iletir.

Acil ve zorunlu hollere ilişkin esaslar:

Madde 19 – 1) Yabancı gerçek veya tüzel kişilere ait araçları, ancak olağanüstü hava şartları veya arızalanmaları veya yakıt kritiği gibi acil ve uçağı inişe zorlayan hallerde, önceden izin almaksızın birinci ve ikinci derece hava askeri yasak bölgeleri içerisinde uçabilirler veya altında bulunan alanlara inebilirler.

2) Türk uyruklu gerçek veya tüzel kişilere ait hava araçları hakkında da, birinci derece hava askeri yasak bölgesi bakımından yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır.

3) Yukarıdaki fıkralar kapsamına giren hava araçlarının sorumlu kişileri, durumu en yakın askeri veya mülki makamlara haber vermek zorundadırlar. Bu makamlar gerekli görecekları güvenlik tedbirlerini almaya yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Güvenlik Bölgeleri

BİRİNCİ KISIM

Askeri Güvenlik Bölgeleri

Askeri güvenlik bölgeleri kurma esasları :

Madde 20 – 1) Birinci derece kara ve deniz askeri yasak bölgesi olarak ilan edilmeyen Silahlı Kuvvetlere ait kışla, kıta, karargah, kurum, ordugah ve tesisler ile sualtı ve suüstü tesislerinin, her türlü patlayıcı,yanıcı,akaryakıt ve gizlilik dereceli maddelerin korunmasına tahsis edilmiş sabit ve seyyar depo ve cephaneliklerle, bu gibi maddeleri dolduran, boşaltan tesisler ve atış poligonlarının (daimi atış alanları) çevresinde, bu yerlerin dış sınırlarından itibaren en fazla dört yüz metreye kadar geçen noktaların birleştirilmesi ile tesbit edilecek askeri güvenlik bölgeleri Genelkurmay Başkanlığınca kurulabilir.

2) Bu bölgelerin kurulmasında aşağıdaki esaslar uygulanır.

A - Etrafında askeri güvenlik bölgeleri kurulması düşünülen ve yukarıdaki fıkrada sayılan yerler; Kuvvet Komutanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından her yer için ayrı ayrı düzenlenecek raporlarla Genelkurmay Başkanlığına toplu olarak bildirilir.

B - Bu bildirimden sonra askeri güvenlik bölgesi kurulması istenen yerler için düzenlenecek raporlar her yılın Eylül ayı içinde topluca Genelkurmay Başkanlığına gönderilir.

C - Bu maksatlarla Genelkurmay Başkanlığına gönderilecek raporlarda;

a) Etrafında askeri güvenlik bölgesi kurulması istenen yerlerin konumu ile kurulması istenen askeri güvenlik bölgesine derinliği ve dış sınırlarını gösteren 2 nüsha 1/25.000 ölçekli haritası veya kopyası,

b) Güvenlik bölgesi dış sınırlarının 2 nüsha koordinat listesi,

c) Güvenlik bölgesi kurulması istenen alan içinde kalan taşınmaz mallar ile varsa hazine arazilerinin miktarı,

d) Güvenlik bölgesi içinde kalacak gerçek ve tüzel kişilere ait taşınmaz malların kamulaştırılmasına gerek duyulup duyulmadığı,

e) Yetkili komutanlık belirtilir.

D- Genelkurmay Başkanlığına gelen raporlar Harekat Başkanlığınca incelenerek etrafında askeri güvenlik bölgesi kurulması uygun görülen yerler için gerekli onay Genelkurmay Başkanlığınca çıkarılır ve talep sahibi Kuvvet Komutanlığına veya Jandarma Genel Komutanlığına, ayrıca gereği için Milli Savunma Bakanlığına, İçişleri Bakanlığına ve İmar ve İskan Bakanlığına bildirilir.

3) Mal ve can güvenliği bakımından girilmesinde sakıncalı görülen atış alanları ile tatbikat bölgelerinde, atış ve tatbikatın devam ettiği belirli süreler içinde kara, deniz ve hava askeri güvenlik bölgelerinin kurulmasında aşağıda belirtilen esaslar uygulanır.

A - Tatbikat ve atışları planlayan komutanlıklar; bunlardan askeri güvenlik bölgesi ilanına gerek duyduklarını kendi Kuvvet Komutanlıkları kanalı ile, atış ve tatbikatların başlayacağı tarihten en az iki ay önce; bu bölgelerin dış sınırlarının koordinatlarını varsa mahalli mevki isimlerini, bölgesini, atış veya tatbikatın başlanış ve bitim tarihlerini ve öngörülen yasağın kapsamına ve gerekçelerini belirterek Genelkurmay Başkanlığına önerirler.

B - Bu suretle kurulacak askeri güvenlik bölgelerinin sınırları arazide işaretlenmez Genelkurmay Genel Sekreterliği tarafından atış ve tatbikatın başlamasından üç gün öncesinden başlayarak tatbikat süresince yasaklanan bölgenin sınırları ile yasağın kapsamı, başlangıcı, devam süresi ve bitimi basın yayın organları aracılığı ile yayınlanır. Bunlardan; denizlere ilişkin olanların Deniz Kuvvetleri Seyir Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığına, havaya ilişkin olanı Hava Kuvvetleri Komutanlığına yayınlamak üzere bildirilir.

Bu hususlar ayrıca ilgili mülki makamlar tarafından mahalli basın ve yayın organlarında yayınlanmak üzere İçişleri Bakanlığına bildirilir.

C - Genelkurmay Başkanlığınca planlanan tatbikat ve atışlar için ise aynı işlem Genelkurmay Harekat Başkanlığınca yürütülür.

İKİNCİ KISIM

Özel Güvenlik Bölgeleri

Özel güvenlik bölgeleri kurma esasları :

Madde 21 – 1) 1) (Değişik: 26/8/2011 - 2011/2237 K.) Özel güvenlik bölgeleri, yurt savunmasına veya yurt ekonomisine önemli ölçüde katkıda bulunan ve kısmen dahi tahripleri veya geçici bir zaman için faaliyetten alıkonmaları halinde milli güvenlik veya toplum hayatı bakımından olumsuz sonuçlar doğurabilecek kamu veya özel kuruluşlara ait; demir çelik fabrikaları, rafineriler, petrol, doğalgaz ve içme suyu boru hatları ile arıtma tesisleri, bu boru hatları üzerinde kurulu sabit tesisler ile sıvılaştırılmış doğalgaz tesisleri ve depoları, petrol kuyuları, büyük pompa istasyonları, silah ve askeri malzeme fabrika ve tesisleri, demiryolları, karayolları, önemli köprü, tünel ve geçitler, büyük liman ve hava meydanları, seyrüsefer yardımcı istasyonları ile radar istasyonları, telsiz, milli monitoring, telefon, otomatik bilgi işlem sistemleri, radyoling merkezleri, barajlar, önemli elektrik santralleri, trafo merkezleri, stratejik maden arıtma ve işletme fabrikaları gibi hayati önemi haiz tesisler ve Milli İstihbarat Teşkilatına ait bina ve tesislerin çevresinde; bu yerlerin dış sınırlarından itibaren en fazla dört yüz metreye kadar uzaktan veya meskun mahaller, komşu tesisler, şehirlerarası yol gibi nedenlerle tesis sınırı dışına çıkılması mümkün olmayan zorunlu hallerde, tesis, tesisler topluluğu veya kuruluşların sınırı üzerinden geçen noktaların birleştirilmesi ile kurulacak alanlardır.

2) Bu bölgeler, Genelkurmay Başkanlığının lüzümü göstermesi veya Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğini veya İçişleri Bakanlığının göstereceği lüzümü üzerine Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi kaydıyla Bakanlar Kurulunca kurulabilir veya kaldırılabilir.

3) **(Değişik: 18.9.1995-95/7345 K.)** Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte ülkemizde mevcut (1) inci bentte belirtilen özellikleri taşıyan tesislerin etrafında özel güvenlik bölgesi kurulması düşünülenler, İçişleri Bakanlığı tarafından Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ile koordine edilerek tespit edilir.

4) **(Değişik: 26/8/2011 - 2011/2237 K.)** (1) numaralı bentteki özellikleri taşıyan tesislerin etrafında özel güvenlik bölgesi kurulması ile ilgili işlemlerde aşağıdaki esaslar uygulanır.

A- Mülki amirler, il sınırları içerisinde bulunan tesislerden, etrafında özel güvenlik bölgesi kurulması zorunlu olanları, 2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen İl Koordinasyon Kurulu ile Bakanlar Kurulunun 31 Ocak 1991 tarihli ve 91/1434 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulan Seferberlik ve Savaş Hali Hazırlıkları Direktifinin 7 nci maddesinde öngörülen Seferberlik ve Savaş Hazırlıkları Planlama ve Koordinasyon Kurulları'ndan yararlanarak belirler. Ayrıca tesis sahip veya yetkili makamları da bu amaçla mülki makamlara başvurabilirler. Mülki amirlerce etrafında özel güvenlik bölgesi kurulması uygun görülen her tesis için Özel Güvenlik Bölgesi Öneri Dosyası hazırlanır.

B- Bu dosyada;

- a) İl Koordinasyon Kurulu Kararı,
- b) İlgili Bakanlığın olumlu görüşü (bu görüş kamu kuruluşlarında bu kuruluşlarca, özel kuruluşlarda ise mülki makamlarca sağlanır),
- c) Tesisin ürettiği maddelerin türü, bunların hangi maksatlar için kullanıldığı ve yurt ekonomisi yönünden taşıdığı önem,
- d) Üretim kapasitesi,
- e) Seferberlik ve savaş hazırlıkları planlama hizmetleri yönünden verilen görevler ve yapacağı planlar,
- f) Tesiste özel güvenlik teşkilatı olup olmadığı, yoksa halen nasıl korunduğu,
- g) Tesisin etrafında özel güvenlik bölgesi kurulması isteminin gerekçeleri,
- h) Kurulması istenen özel güvenlik bölgesi içerisinde kalacak gerçek ve tüzel kişilere ait malların kamulaştırılmasına gerek duyulup duyulmadığı,
- i) **(Değişik: 12.2.1998-98/11770 K.)** Tesis sınırları ile etrafında kurulacak özel güvenlik bölgesi sınırlarının ayrı ayrı gösterildiği 1/25.000 ölçekli harita veya fotokopisi sınırlardan herbirinin uzunluğu 250 metre veya daha az olması halinde ayrıca 1/1000 ölçekli kroki,
- j) Tesisin dış sınırları ile özel güvenlik bölgesi sınırlarını belirleyen noktaların koordinat listesi,
- k) Tesisin etrafında özel güvenlik bölgesi kurulduğunda, tesise girip çıkma müsaadesi vermeye yetkili makam,

ile ilgili bilgi ve belgeler bulundurulur.

5) **(Değişik birinci paragraf: 26/8/2011 - 2011/2237 K.)** Mülki amirler, hazırlanan özel güvenlik bölgesi öneri dosyalarının altı nüshasını İçişleri Bakanlığına, birer nüshasını da ilgili genel müdürlük ve bakanlığa gönderir. Ayrıca öneri dosyalarına ilave olarak hazırlanan on adet harita, kroki ve koordinat listesi de İçişleri Bakanlığına gönderilir.

(Değişik üçüncü paragraf: 26/8/2011 - 2011/2237 K.) Bunlardan, etrafında özel güvenlik bölgesi kurulması Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülenler hakkında Bakanlar Kurulu kararı çıkartılması işlemleri İçişleri Bakanlığınca yürütülür ve sonucu Genelkurmay Başkanlığı, ilgili bakanlık, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ve Tapu ve Kadastro

Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu bakanlık ve ihtiyaç duyulacak birimlere bildirir.

(Değişik: 18.9.1995-95/7345 K.) Bunlardan, etrafında özel güvenlik bölgesi kurulması Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülenler hakkında Bakanlar Kurulu Kararı çıkartılması işlemleri İçişleri Bakanlığınca yürütülür ve sonucu Genelkurmay Başkanlığı, ilgili bakanlık ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine bildirir.

6) **(Değişik: 12.2.1998-98/11770 K.)** Genelkurmay Başkanlığı veya Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, 21 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen niteliklerdeki tesislerden, İçişleri Bakanlığınca etrafında özel güvenlik bölgesi kurulması önerilmeyenlerden gerekli gördüklerini İçişleri Bakanlığı'na bildirir. Özel güvenlik bölgesi kurulması için gerekli Bakanlar Kurulu Kararı çıkartma işlemleri bu Bakanlıkça yürütülür.

(7 ve 8 inci fıkralar Mülga: 12.2.1998-98/11770 K.)

9) Genelkurmay Başkanlığı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği veya İçişleri Bakanlığınca etrafında özel güvenlik bölgesi kurulmasına lüzum görülen tesislerle ilgili Bakanlar Kurulu kararına esas olmak üzere hazırlanacak kararname tasarısında (EK - A) kararname tasarısı örneğinde belirtilen hususlardan gerekli olanlara yer verilir.

10) **(Değişik: 8/8/2011-2011/2136 K.)** Milli İstihbarat Teşkilatına ait bina ve tesislerin çevresinde Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğince lüzum gösterilmesi ve Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi kaydıyla, Emniyet Genel Müdürlüğüne ait stratejik değeri haiz bina ve tesislerin çevresinde İçişleri Bakanlığınca lüzum gösterilmesi ve Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi kaydıyla, bu maddenin diğer hükümlerine tabi olmaksızın, özel güvenlik bölgesi kurulabilir veya kaldırılabilir. Milli İstihbarat Teşkilatı ile Emniyet Genel Müdürlüğü bina ve tesisleri çevresindeki özel güvenlik bölgelerinin sınırı, bu husustaki Bakanlar Kurulu kararına ekli 1/25.000 ölçekli haritalar ve koordinat listelerinde belirtilir.

11) **(Ek: 26/8/2011 - 2011/2237 K.)** İçişleri Bakanlığının sekreteryasında yürütülen özel güvenlik bölgeleriyle ilgili evrakın gizlilik derecesi "Hizmete Özel"dir. Ancak Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Genelkurmay Başkanlığı veya İçişleri Bakanlığı gerek duyduğunda özel güvenlik bölgeleriyle ilgili evrakın gizlilik derecesini artırabilirler.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Ortak Hükümler

Askeri ve özel güvenlik bölgelerinde uygulanacak esaslar:

Madde 22 – 1) Bölge içindeki gerçek ve tüzel kişilere ait mallar kamulaştırılabilir.

2) Kamulaştırılmasına gerek duyulan mallardan askeri güvenlik belgelerinde olanlar Milli Savunma Bakanlığınca, özel güvenlik bölgelerinde olanlar ise bu konulardaki yasalar uyarınca kamulaştırılır.

3) **(Değişik:19.4.1989 - 89/14024 K.)** Güvenlik bölgelerinin dış sınırlarından itibaren en çok ikiyüz metreye kadar olan saha dahilinde yangın ve patlama tehlikesi gösteren her türlü maddenin imali, depolanması ve satış yerlerinin açılması yasaklanabilir. Bu yasakla ilgili sınır, özel güvenlik bölgelerinde mahalli mülki amirler; askeri güvenlik bölgelerinde ise askeri tesisin teknik özellikleri ve hassasiyeti dikkate alınarak garnizon komutanı ve mahalli mülki amirler tarafından birlikte tesbit edilir.

4) Askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgeleri kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce inşa edilmiş olupta 3 üncü bentte belirtilen ikiyüz metrelik mesafenin içinde kalan kamu veya özel kuruluş veya kişilere ait yangın ve patlama tehlikesi gösteren her türlü maddenin imalathane depo ve satış yerlerinin etrafında maliklerince yangın muhafaza duvarları yapılması zorunludur.

A - Bunun için; askeri güvenlik bölgelerinde bu bölgenin komutanı, özel güvenlik belgelerinde, çevresinde özel güvenlik bölgesi kurulan tesisin en üst yöneticisi, güvenlik bölgesinin bulunduğu ilçelerde kaymakam, illerde valiler, etrafında yangın muhafaza duvarı yapılmasını gerekli gördükleri yukarıda belirtilen imalathane, depo ve satış yerlerine bildirirler.

B - Kaymakam ve Valiler, bu imalathane, depo ve satış yerinin etrafında örülmesi gereken yangın muhafaza duvarının evsaf ve boyutlarını tespit ettirerek yapılması için bu yerlerin sahip veya sorumlu kişilerine gerekli tebligatta bulunarak yangın muhafaza duvarının yapımını sağlar.

5) **(Değişik: 12.2.1998-98/11770 K.)** Normal şartlarda kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlara ait özel güvenlik bölgelerinin emniyetleri 22.7.1981 tarihli ve 2495 sayılı Kanun gereğince kendileri tarafından sağlanır. Bu kurum ve kuruluşların boyutlarını aşan olayların vukuundan haberdar olduğu veya bilgi verildiği takdirde, bölgede sorumlu Genel Güvenlik Güçleri (Jandarma, Polis) sabotajlara karşı önleme ve müdahale planları çerçevesinde beklemeksizin olaya müdahale eder ve özel güvenlik teşkillerini de gerekiyorsa emrine alır. Kurum ve kuruluşların yetkilileri, tesislere ait özel güvenlik planları ile krokilerinden birer suretini bölgeden sorumlu mülki idare amirine vermekle mükelleftir.

6) **(Değişik : 27.12.1991 - 91/2581 K.)** Kamulaştırma yapılan güvenlik bölgelerine, ve güvenlik bölgesi tesis edilen deniz sahasına, buradaki tesislerde görevli olanlarla, askeri güvenlik bölgelerinde yetkili komutanlığın, kamu ve özel kuruluşlara ait tesislerde ise, bu konuda yetkili makamın izin verdiği kişilerden başkası giremez ve oturamaz.

7) Güvenlik bölgelerindeki, su kaynaklarından, geçiş yollarından yararlanılmasında eski eserler ve doğal kaynakların işletilmesinde 5 inci maddenin 6 ve 7 nci bentleri hükümleri uygulanır.

8) **(Ek: 9.8.1991 - 91/2104 K.)** Petrol ve doğal gaz boru hatları ile içme suyu boru hatları ve arıtma tesislerinin; deniz geçişlerinde boru hatlarının ve arıtma tesislerinin her iki tarafında, boru hatlarının ve arıtma tesislerinin denize girdiği ve çıktığı noktaların (kıyıların) her iki tarafında, petrol, doğal gaz ve içme suyu boru hatları ile arıtma tesislerinin deniz ve göl kıyılarında kurulan liman, iskeleler ile yeraltı ve yürüstü depoları dahil terminal tesislerinin dış sınırlarından itibaren en çok dört yüz metrelik saha içerisinde tesis edilen özel güvenlik bölgesinde gemilerin demirlemesi, dip ve trol balıkçılığı dahil tesislere zarar verebilecek her türlü balık avcılığı

yapılması, deniz veya göl dibinde kazı ve araştırma yapılması, denizden veya kıyıda kum alınması, yük boşaltılması, gemi trafiğine açık olan her türlü iskele ve benzeri sabit tesislerin yapılması ve işletilmesi gibi faaliyetlere yönelik yasaklamalar, ilgili bakanlık ve kuruluşlar ile bu tesislerin üst düzey yetkililerinin görüşleri, tesisin teknik özellikleri ve hassasiyeti dikkate alınarak, mahalli mülki amirler tarafından tesbit edilir.

9) (Ek: 28.4.2008-2008/13593 K.) Askerî güvenlik bölgesi olarak tespit edilen, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait kışla, kıta, karargâh, kurum, ordugâh gibi tesislerin, fotoğraf ve filminin çekilmesi, harita, resim ve krokisinin yapılması, not alınması veya harita uygulaması gibi faaliyetlerde bulunulması, bölgenin savunma ve güvenlik tedbirlerini aksatacak, bozacak ve açıklayacak cihazlar kullanılması, bu amaçla görevlendirilmiş olanlar ile ilgili birlik komutanlığı tarafından izin verilmiş olanlar dışındakilere yasaktır.

Askeri ve özel güvenlik bölgelerinin arazide işaretlenmesi :

Madde 23 – 1) (Değişik: 19.4.1989 - 89/14024 K.) Kamulaştırma yapılan güvenlik bölgelerinin çevresi, askeri güvenlik bölgelerinde yetkili komutanlıkça, özel güvenlik bölgelerinde yetkili makam tarafından arazide tel ve duvar gibi engellerle çevrilir.

100-200 metre aralıklarla (EK-D)'de gösterildiği gibi, 60 x 90 cm. ebadında kırmızı zemin üzerinde siyah renkle asker portresi çizilmiş ve beyaz renkle ASKERİ GÜVENLİK BÖLGESİ GİRİLMEZ ile MILITARY SECURITY ZONE ENTRANCE FORBIDDEN, ZONE DE SECURITE MILITAIRE INTERDICTION D'ENTREE, MILLITARISCHE SICHERHEITZONE ENTRITT VERBOTEN yazılı levhalar konur.

(Ek: 9.8.1991 - 91/2104 K.) Özel güvenlik bölgelerinde ise; 100-200 metre aralıklarla (EK-E)'de gösterildiği gibi, 60-90 cm. ebadında beyaz zemin üzerine kırmızı renkle ÖZEL GÜVENLİK BÖLGESİ GİRİLMEZ ile SPECIAL SECURITY ZONE ENTRANCE FORBIDDEN, ZONE DE SECURITESPECIALE DEFENSE D'ENTREE, SPEZIELLESICHERHEITZONE ENTRITT VERBOTEN yazılı levhalar konur.

(Ek paragraf: 27.12.1991 - 91/2581 K.) Deniz askeri güvenlik bölgeleri ve deniz özel güvenlik bölgelerinde ise deniz haritalarında "Girilmesi Yasaktır" şeklinde uyarı işaretleri konulur ve altı ayda bir denizcilere ilan edilur.

(Ek paragraf: 27.12.1991 - 91/2581 K.) Bu işlem, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Daire Başkanlığınca yapılır.

2) Kamulaştırma yapılmayan güvenlik bölgelerinin çevresi:

A - Arazide işaretlenmez,

B - Bu bölgelerdeki kamulaştırma yapılmayan taşınmaz malların tapu kaydına, taşınmazın güvenlik bölgesi içinde olduğu işletilir ve taşınmaz mal sahiplerine gerekli tebligat yapılır. Varsa imar planlarında güvenlik bölgeleri belirtilir.

Askeri ve özel güvenlik bölgelerinde kamulaştırılmayan mallardan yararlanma esasları:

Madde 24 – 1) Bu bölgeler içinde kalan ve kamulaştırılmayan malların maliklerinin ve diğer Türk Vatandaşlarının bölgede oturmaları zirai faaliyetleri, meslek ve sanatlarını icra etmeleri serbesttir. Ancak bölgede oturanlar dışındaki Türk Vatandaşlarının bölgede oturmaları, zirai faaliyetlerini meslek ve sanatlarını icra etmeleri;

A - Askeri Güvenlik Bölgelerinde; yetkili komutanlığın isteği üzerine Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi halinde, Milli Savunma Bakanlığının,

B - Özel Güvenlik Bölgelerinde; bölgeye girip çıkma müsaadesi vermeye yetkili makamın isteği üzerine, bu özel güvenlik bölgesi kurulmasına ilişkin kararnamayı çıkaran makamın,

Teklifi ile alınacak Bakanlar Kurulu Kararı ile sınırlandırılabilir.

Bu mallar yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilere satılamaz, devredilemez ve kiralanamaz.

2) Bu mallar üzerinde inşaat, hafriyat, tadilat, orman yetiştirme veya kesmek gibi hususlar 9 uncu maddenin 8, 9 ve 10 uncu bendleri hükümlerine tabidir. Özel güvenlik bölgelerinde 9 uncu maddenin 8 inci bendinde sözü edilen yetkili komutanlık, bu bölgeler içinde yetkili makamdır.

3) Bu bölgeler içinde kalan ve kamulaştırılmasına gerek duyulmayan mallar, yetkili komutanlık veya yetkili makam tarafından tespit edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Kamu ve özel sektöre ait hayati önem taşıyan tesislerin coğrafi yerinin tesbiti:

Madde 25 – 1) Tüm yurt sathında yapılacak Kamu ve Özel Sektöre ait; Silahlı Kuvvetlerle halkın ihtiyaçlarını karşılayan ve faaliyetlerini durdurmaları halinde ülke savunmasına, ekonomisine ve toplum yaşamına önemli ölçüde etkisi olabilecek birinci derecedeki büyük ve stratejik önemi haiz demiryolları, devlet karayolları, köprü ve geçitler, akaryakıt boru hatları, limanlar, hava meydanları, telsiz telefon radyo - ling merkezleri barajlar, elektrik santralleri, nükleer santraller, rafineriler, maden arıtma ve işletme fabrikaları, demir çelik fabrikaları, silah ve mühimmat fabrikaları gibi tesislerin coğrafi konum, yerleri ve şekilleri (projesi) tespit edilirken Genelkurmay Başkanlığının askeri gerekler yönünden olumlu görüşlerinin alınması zorunludur. Bu konuda olumlu görüş alınmadan ilgili inşaat projeleri onaylanamaz ve uygulanmasına başlanamaz. Başlanmış olanlar durdurulur.

Hangi tesisler için hangi esaslar ve/veya kriterlerin dikkate alınacağı Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Koordinatörlüğünde Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, ilgili Bakanlıklar, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinden oluşacak bir komisyon tarafından tespit edilir.

2) Yukarıda belirtilenler haricinde hudutlara yakınlık, emniyet ve asayiş sorunları, savunma ihtiyaçları, birinci derece stratejik tesisleri tamamlayan ek tesisler gibi ikinci derecede stratejik önemi haiz tesisler; sulama

kanalı göletler, küçük barajlar ve engel vasfına haiz her türlü tesislerin coğrafi konumu yerleri ve şekilleri (projesi) tesbit edilirken de Genelkurmay Başkanlığının askeri gerekler yönünden olumlu görüşleri alınır. Bu konuda olumlu görüş alınmadan ilgili inşaat projeleri onaylanamaz ve uygulanmasına başlanamaz. Başlanmış olanlar durdurulur.

Bu bölgelerde yapılacak tesisler için de hangi esaslar ve/veya kriterlerin dikkate alınacağı yukarıda açıklanan komisyon tarafından belirlenir.

3) Komisyon senede asgari bir defa bu tesislerle ilgili esasları ve kriterleri gözden geçirir. Gerekliğinde Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin talebi ile bu toplantılar artırılabilir. Yapılacak ilave ve düzeltmeler Başbakanlık genelgeleri olarak (Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğince) yayınlanır.

Madde 26 – 1) 25 inci maddede belirtilen kriterlerdeki tesisler için daha projelendirme safhasında iken ilgili bakanlık tarafından Genelkurmay Başkanlığına bir raporla bildirilerek inşaatı düşünülen tesisin coğrafi konumu hakkındaki görüş istenir.

2) Bu raporda;

A - Tesisin kurulması düşünülen bölge ve kurulacağı yerler harita üzerinde belirlenir.

B - Tesisin bu bölgede veya yerde kurulmak istenmesi nedenleri belirtilir.

C - Proje hakkında detaylı bilgi verilir.

3) Genelkurmay Başkanlığı önerilen tesisin; savunma planlarına etkisi lojistik ihtiyaçlara katkısı, hava ve kıyı savunmasında yaratacağı problemler ile ekonomik stratejik tahrip hedefi niteliği taşıyıp taşımadığı gibi hususlarla diğer askeri gerekler yönünden incelenmesini yapar. Gerekliyse ilgili Kuvvet Komutanlıkları ile koordine edilerek Genelkurmay Başkanlığının görüşlerini saptar ve ilgili Bakanlığa bildirir.

Genelkurmay Başkanlığı görüşü İmar ve İskan Bakanlığındaki sanayi arsaları tesbit komisyonuna temsilci göndermek suretiyle de verebilir.

4) Hassas bölgelerdeki yatırımların yer seçimi dolayısıyla meydana çıkacak iskan konularında Milli Güvenlik mülahazalarını öncelikle gözönünde tutulması dikkate alınır.

5) İlgili bakanlık Genelkurmay Başkanlığından alınacak olumlu görüşe göre inşaatına başlanacak tesisin gerekli görülmüş ise tahribi için ayrıca tahrip avan projesi hazırlayarak iki nüsha halinde Genelkurmay Başkanlığına gönderir.

6) Ekonomik/stratejik tahrip hedefi olduğuna karar verilen tesisin avan projesi hedef listesine alınmak ve tahrip projesi yapılmak üzere ilgili Kuvvet Komutanlıklarına gönderilir. Kuvvetlerce hazırlanan tahrip projelerinden iki suret ilgili bakanlığa gönderilir. (Bakanlık tahrip projelerinin bir suretini tesis ve müessese müdürüne gönderir.)

7) Ekonomik/stratejik tahrip hedefi olan bu tesisler, ilgili bakanlığın ekonomik/stratejik tahrip hedefleri planına alınır. Bu husustaki uygulamalar ile ekonomik/ stratejik tahrip hedefi vasfını kaybeden tesisler için ilgili bakanlık ve Kuvvet Komutanlıkları arasındaki usuller, protokollar ve hazırlanacak yönergelerle tespit olunur.

Yabancı uyruklu kişilerin mülk edinmeyeceği ve taşınmaz mal kiralayamayacağı sahalar:

Madde 27 – 1) Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine askeri yasak bölgelere yakınlığı veya diğer stratejik nedenlerle tespit edilecek bölgelerde yabancıların taşınmaz mal edinmeyeceklerine ve izin alınmadıkça kiralayamayacaklarına, Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

2) Bu bölgeler Bakanlar Kurulu Kararı ile tesbit edildikten sonra, buralardaki yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilere ait taşınmaz mallarına tesbiti Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce, bu kişiler tarafından kiralanmış taşınmazların niteliği, kira süresi, kiracının uyruğu, kiralananın kimliği ve adresi İçişleri Bakanlığınca tespit edilir ve Genelkurmay Başkanlığına bildirilir.

3) Bu bölgeler içerisinde taşınmaz malı bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait taşınmaz malların tasfiye şekli ve şartlarını belirlemeye, kiracı durumunda olan yabancıların taşınmaz malları mukavele süresi sonunda tahliye etmelerine ilişkin şekil ve şartları tespiti Bakanlar Kurulu yetkilidir.

4) **(Değişik: 14.1.2002 - 2002/3597 K.)** Yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilerin bu bölgeler içinde taşınmaz mal kiralayabilmelerine Genelkurmay Başkanlığının uygun görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca karar verilebilir. Gökçeada ve Bozcaada için bu yetki İçişleri Bakanlığınca Çanakkale Valiliğine devredilebilir.

Fiziki güvenlik sistemi :

Madde 28 – Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan kara sınır hattı ve kıyı bölgelerinde fiziki güvenlik sistemi kurulabilir. Sistemin kurulmasından ve idame ettirilmesinden Milli Savunma ve İçişleri Bakanlıkları sorumludur.

Fiziki güvenlik sisteminin şekli ve unsurları (EK - C):

Madde 29 – (Değişik: 7.10.1997 - 97/10019 K.)

Fiziki Güvenlik Sistemi, Fiziki Engeller Sistemi ile Sınır Kontrol ve Koruma Sisteminden oluşur.

a) Fiziki Engeller Sistemi: Sınır çizgisi ve bu çizgiden itibaren yerleştirilecek dikenli tel ve/veya çelik tel üstüvane engelleri ile iz tarlasından oluşur.

b) Sınır Kontrol ve Koruma Sistemi: Sınır kontrol ve koruma birlikleri için ihtiyaç duyulan askeri tesis, silah, araç ve gereçler ile çelik gözetleme kuleleri, haberleşme, alarm, ikaz ve ihbar sistemleri, silahlı gece görüş ve elektronik cihazlar ile donatılmış zırhlı veya zırhsız devriye araçları, çeşitli hava araçları, elektronik ve/veya termal gözetleme sistemleri ile devriye ve irtibat yolu, irtibat hendeği ve gereken yerlerde aydınlatma tesislerinden oluşur.

Fiziki Güvenlik Sistemi içinde yer alan bütün unsurlar, birbirini tamamlayıcı mahiyette olup, Sistemde bu unsurların hepsi bir bütün olarak kullanılabilirliği gibi, Genelkurmay Başkanlığınca belirlenecek ayrıntılı esaslar dahilinde, sınır bölgesinin hassasiyeti, tehdidin mahiyeti, arazinin yapısı, mevcut doğal/yapay engeller ve imkanlara göre, maliyet ve müessiriyet açısından en uygun görülen unsurlarla da sistem oluşturulabilir.

Fiziki Güvenlik Sistemi; arazinin topoğrafik yapısı ve sistemlerin teknik özellikleri de dikkate alınarak, sınır çizgisinden başlamak üzere, gerekirse fiziki güvenlik sahası dışında ve yeterli derinliğe kadar uzanmak üzere, en fazla fayda sağlayabilecek yerde kurulabilir.

Madde 30 – Bu Yönetmeliğin uygulanmasında belirecek sorunları ve bunları giderecek tedbir ve önerileri tespit maksadıyla; Milli Savunma Bakanlığı Koordinatörlüğünde, her yıl Ocak ve Haziran aylarında ilgili Bakanlık kurum ve kuruluşların iştirakiyle toplantı yapılır. Milli Savunma Bakanlığı lüzum gördüğü hallerde bu tarihler dışında da toplantı düzenleyebilir.

Yürürlük:

Madde 31 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 32 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EK - A

KARARNAME TASARISI ÖRNEĞİ

Genelkurmay Başkanlığınıngün ve HRK.: 0925-1- -/Kr.Hrk.(3) sayılı yazısının ekidir.

İskenderun - Uluçınar Deniz Mayın Deposu ve İskelesi Çevresinde

Kurulacak Birinci ve İkinci Derece Askeri Yasak Bölgeye Ait

Bakanlar Kurulu Kararname Tasarısı

1 - Hatay il sınırları içinde İskenderun - Uluçınar Deniz Mayın Deposu ve İskelesi çevresinde.....gün ve.....sayılı Askeri Yasak ve Güvenlik Bölgeleri Yasası kapsamına giren birinci ve ikinci derece kara askeri yasak bölgeleri ile, birinci derece hava askeri yasak bölgeleri tesisi,

2 - Tesis edilecek birinci ve ikinci derece kara askeri yasak bölgelerinin sınırlarının ekli koordinat listesiyle tespit edildiği ve 1/25.000 ölçekli paftalarında gösterildiği gibi, birinci derece hava askeri yasak bölgesinin ekli koordinat listesiyle, tespit edildiği ve 1/250.000 ölçekli paftasında gösterildiği gibi kabul edilmesi,

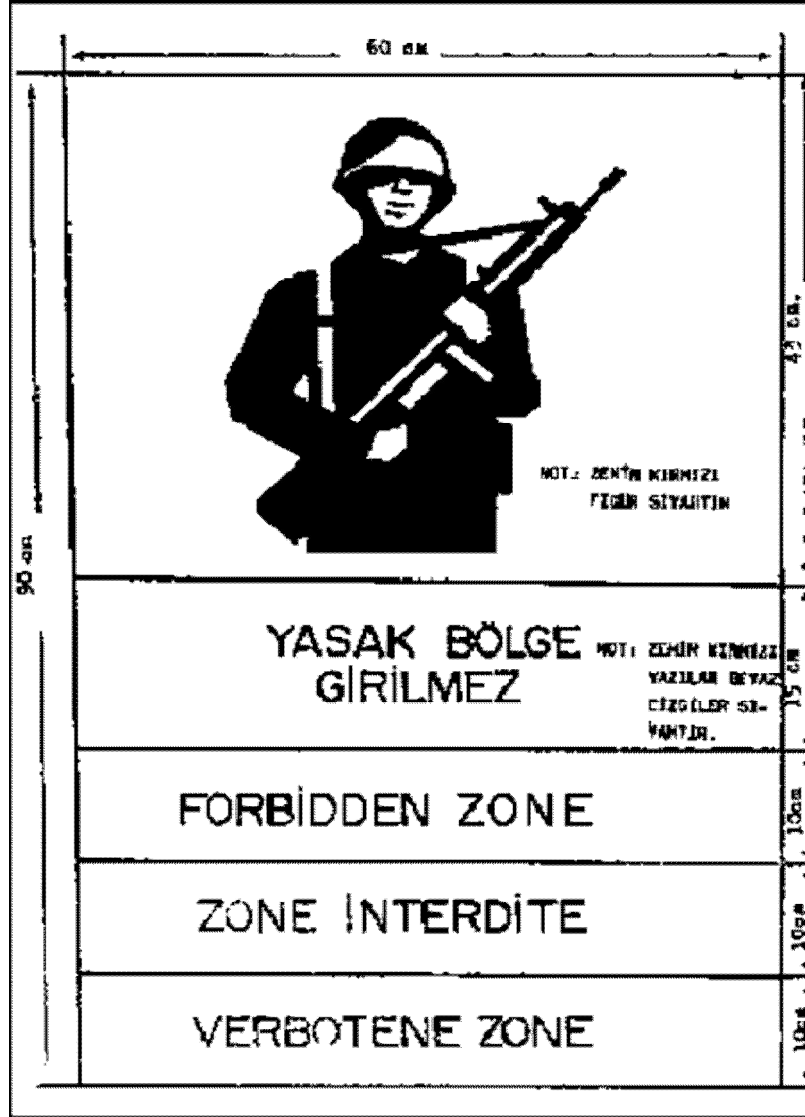
3 - Birinci derece kara askeri yasak bölgedeki tüm taşınmaz mallar ile ikinci derece kara askeri yasak bölgedeki yabancı uyruklulara ait taşınmaz malların istimlak yasası uyarınca Milli Savunma Bakanlığınca kamulaştırılması,

4 - Askeri yasak bölge sınırlarından gereken arazide fiilen işaretlenmesi, tümünün statülerinin tespit ve ilanı hususunda Milli Savunma Bakanlığının yetkili kılınması,

5 - Bu askeri bölgede yetkili komutanlığın olduğu,

6 - Milli Savunma Bakanlığınıngün ve.....sayılı yazısı ve Bakanlıkların uygun mütalaaları üzerine Bakanlar Kurulunca.....günü kararlaştırılmıştır.

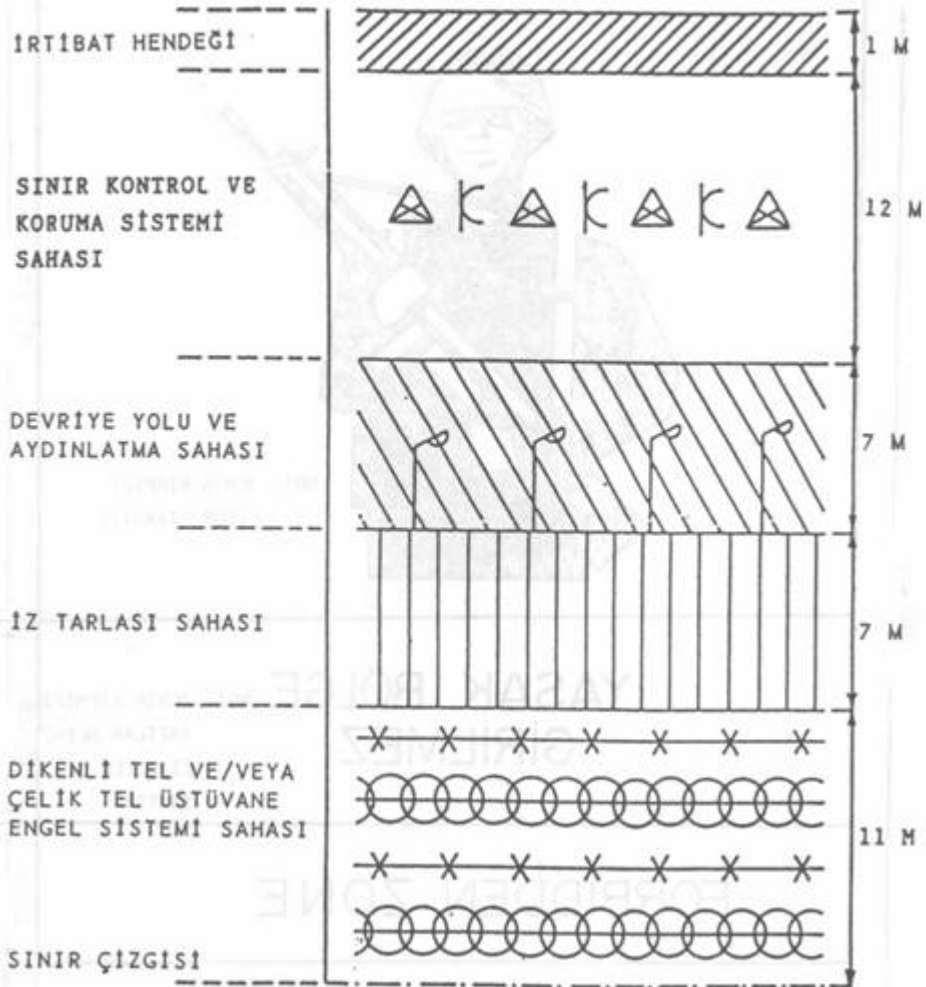
EK-B(Değişik :18.4.1988 - 88/12857 K.)

1574

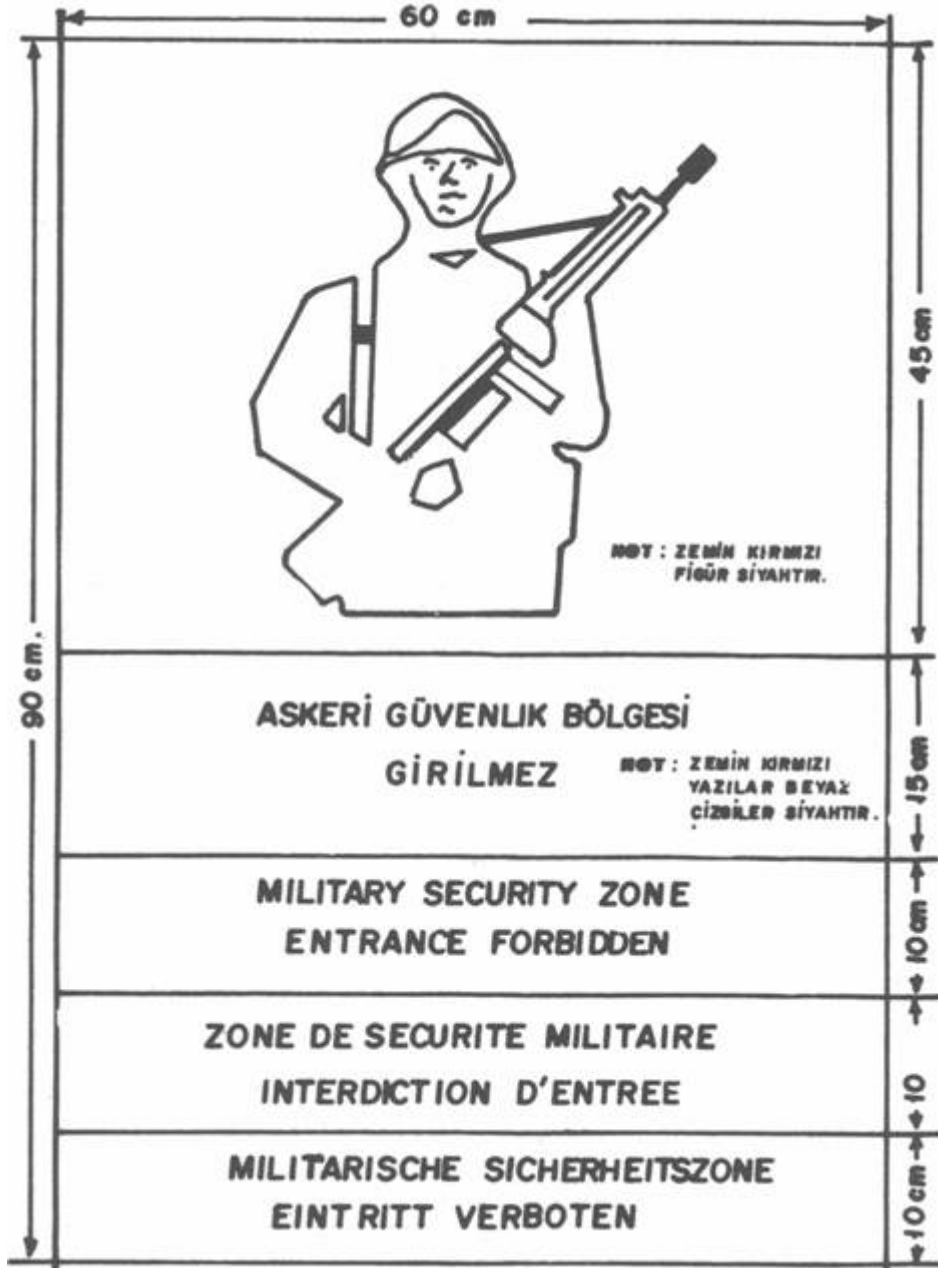
EK-C- (Değişik:7.10.1997 - 97.10019 K.)

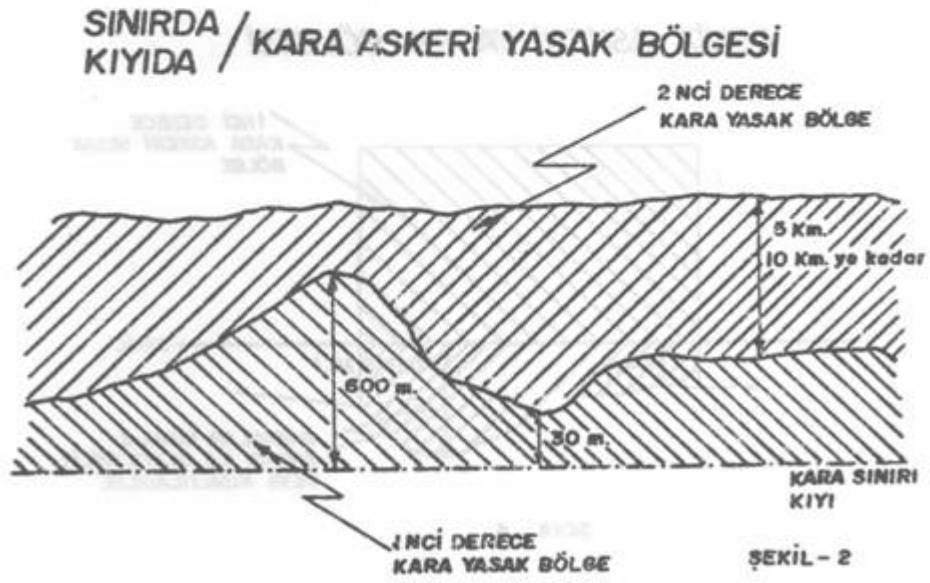
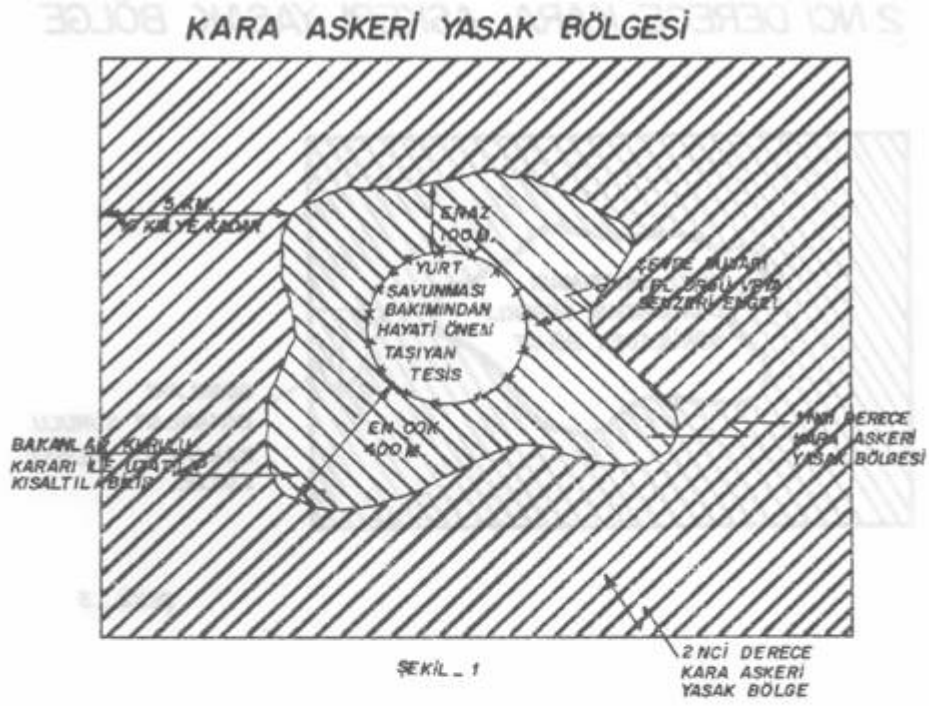
FİZİKİ GÜVENLİK SİSTEMİ

1574-1

EK-D(Değişik : 19.4.1989 - 89/14024 K.)

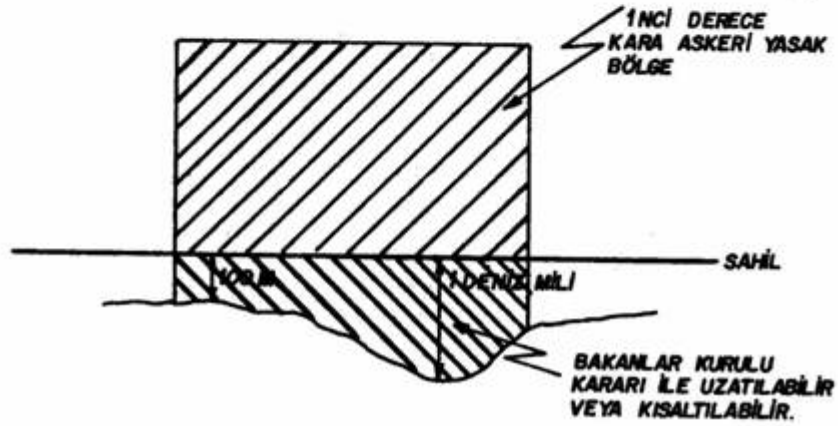

2 NCI DERECE KARA ASKERI YASAK BÖLGE

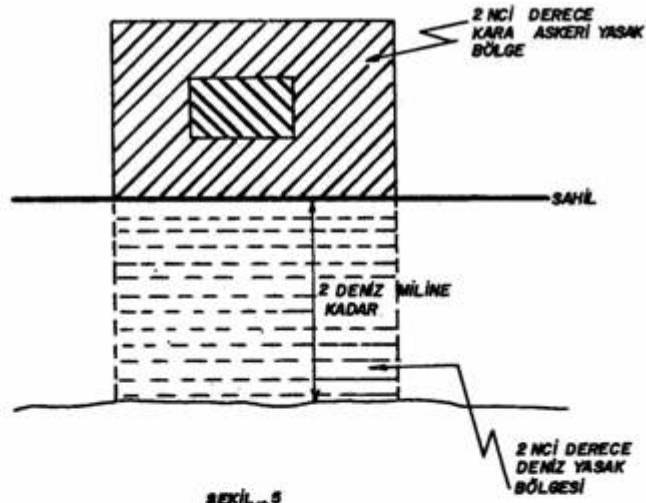

ŞEKİL - 3

DENİZ ASKERİ YASAK BÖLGESİ

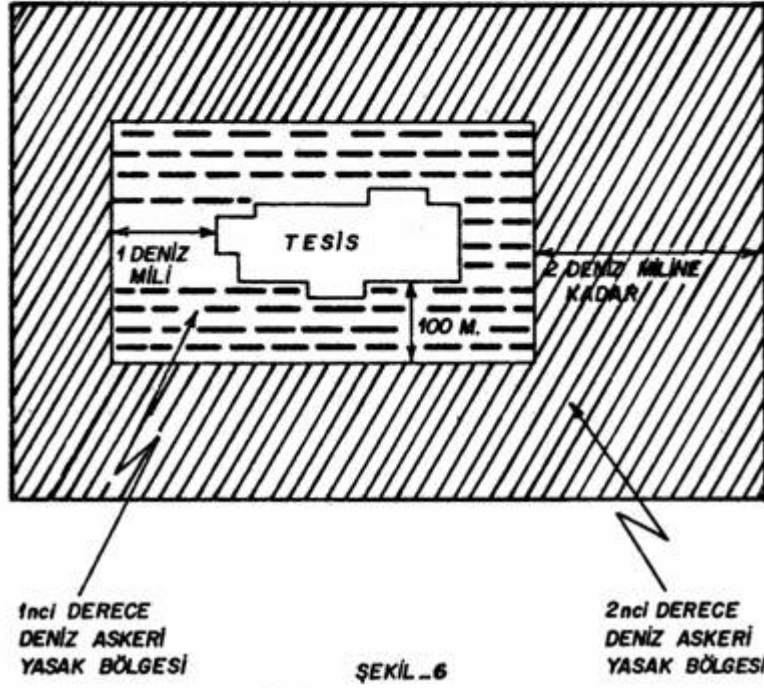

ŞEKİL - 4

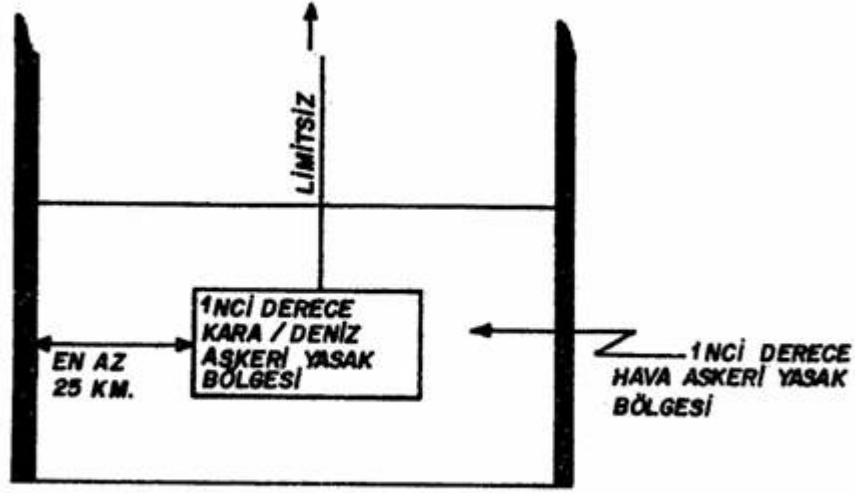
ŞEKİL_5

DENİZ ASKERİ YASAK BÖLGESİ

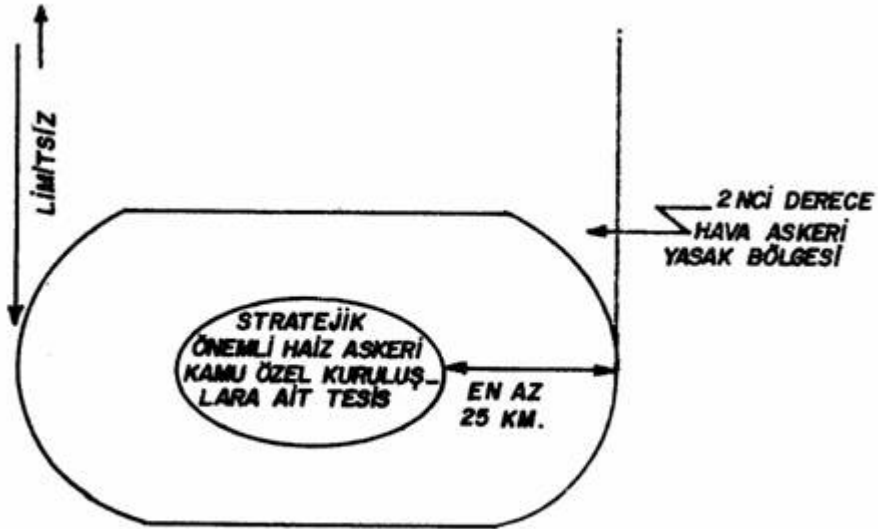

ŞEKİL_6

HAVA ASKERİ YASAK BÖLGESİ

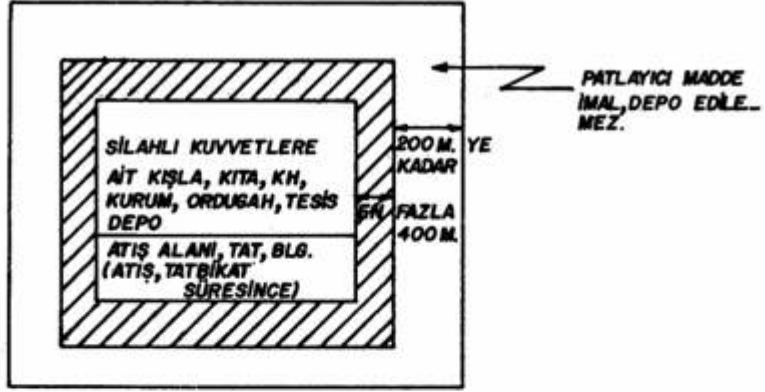

ŞEKİL - 7

ŞEKİL - 8

ASKERİ GÜVENLİK BÖLGESİ

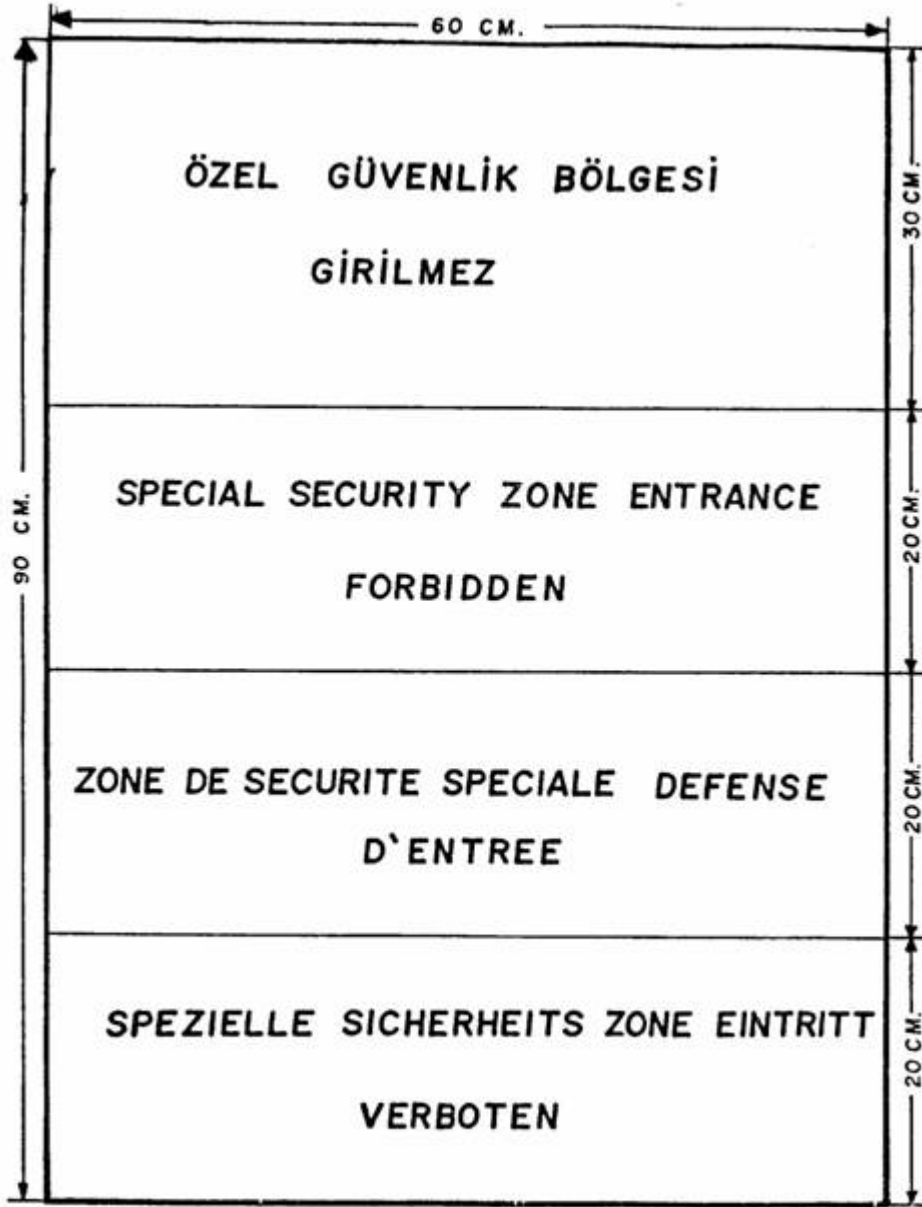
ŞEKİL - 9

ÖZEL GÜVENLİK BÖLGESİ

ŞEKİL - 10

(EK: E) – (Ek : 9.8.1991 - 91/2104 K.)

NOT : ZEMİN BEYAZ, YAZILAR KIRMIZI, ÇİZGİLER SİYAHİTİR.